

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Večja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

„Südmark“ na beračiji.

Pravim in poštenim Nemcem že zdavno preseda tista nemčurska požrešnost in prenapetost; in prav zavrača dunajski konzervativni list to lažiliberarno nenasitost, rekoč, da nemštvo ni nikjer v nevarnosti. Take resnice, povedane kar v obraz, seveda „graška tetka“ ne more strpeti, zato se zvija kakor kača pot težo te resnice. Od kod neki bi pač prišla nevarnost za Nemce?

Da bi pa drugi ljudje ne spoznali tega praznega kriča, kaže na „bojevite“ Slovence posebno na Koroškem in Štajerskem in se potuhne, češ, Nemci se komaj upajo braniti proti Slovincem, in dolgo ne bode, da se spusté Slovenci kar naravnost proti Gradcu in drli bodo kakor povoden in poslovenili vse, kar je in kar ni.

Res neverjetno je pač, kaj vse sme takšni listič kvasiti svojim ljubim zavednim, omikanim čitateljem brez vse kazni. Take neslanosti in gluposti kot vodilne misli prodajati, se pravi zlobno zlorabiti potrpežljivost občinstva. Kako smešna je trditve, da hočejo Slovenci spodrniti Nemce, ni treba posebe povdarjati. Kdor se krivičnega čuti, ta navadno največ kriči o svoji pravičnosti.

Pri naših Nemcih je pač Slovenec že najkrutejši napadalec, samo če se takemu nemškemu poštenjaku ne da več voditi za nos, ter imeti za norca.

Pa „Tagespošta“ dobro ve, zakaj in s čim straši nemški terorizirani živelj proti Slovincem. Pravi vzrok ni noben drugi, kakor primorati

zloglasnemu društvu „Südmark“ v deželnem zboru mastne podpore.

Nemci sami razvidijo sramoto, podpirati tako društvo, ki ima namen, pregnati slovenskega kmeta iz njegove kmetije, pregnati slovenskega viničarja in posla ter ga nadomestiti z nemškim, tedaj izgnati počasi Slovence iz njegove domovine, za katero so trpeli in krvaveli očetje njegovi, samo za to, da se zgradi do jadranskega morja tisti zločesti most, kterega so v svoji prenapetosti vtepli v glavo trolasi Bismarck in njegovi ošabni pristaši.

Tako je tedaj to društvo, ki zahteva denarja od dežele, v kateri prebiva skoraj polovica Slovencev, da pokupi z njim zemljo slovensko. Predrznost te nakane je nezaslišana. Dohodki štajerske so do polovice dohodki iz žuljev slovenskih. Kaj pa, ko bi se primorali Slovenci dajati sami denar za to, da se pokupijo njihova zemljišča za nenasitni zlonemški želoдец, ko nočejo v tem zlopočetju Nemci ničesar vedeti in ne krajcarja dati, in ko tudi obila pruska marka nič ne zmore proti Slovincem? Tako mislijo ti olikanci v požrešni obliki. Slovenci smo jim ravno toliko dobri, da bi jim dajali denar, da nas prodajajo. In naši nasprotniki se delajo, kakor bi nam veliko milost izkazovali, da sploh sprejmo tak denar.

Tako se „branijo“ ti Nemci, ki si seveda varni niso svojega kota, proti bojevitim napadnikom Slovincem — pobeljeni grobovi.

Seveda je poštene Nemce sram takih namer. In finančni odsek je tudi odločno odklo-

nil tako zahtevo „Südmarkovcem“. In „graška tetka“ sama prizna, da ni ravnal neprav. Kljub temu pa zahteva od odločnosti nemških poslancev, da se dovoli „Südmarki“ podpora od deželnega zbora.

Mi vemo, da nam ni nikdar iskati naklonjenosti pri našem deželnem zboru, vendar se moramo nadejati, da bo odločno odbil tako surovost in nečuvnost, ki se je drznila v pričo zastopnikov slovenskega naroda dvigniti nesramnost svoje peklenške zahteve.

Prepričani smo, da je ni vlade na svetu, ki bi pritrdila takemu zlopočetju, temveč ga ne najostreje ožigosala.

Slaba prikazen je za narod, ki se bori s takim društvom, slabo znamenje za narod, ki hoče pridobiti po tako nečuvnem potu podporo svoji agitaciji.

Celjske novice.

(Celjska požarna bramba) se je razšla. Pri zadnjem občnem zboru sklenilo je to društvo, da se prostovoljno razide. To je jako obžalovati, kajti požarna bramba je posebno v mestih silno velike važnosti. Kaj je vzrok temu dogodjaju? Neotesanost celjskih nemških glavačev. Nek nadut in trebušast mestni zastopnik, blebetal je, da je pri požarni brambi sama sodrga; in nek drug mestni oče, kateremu pa se drugače jezik kaj grdo zadeva, govoril pa je, da udje požarne brambe niso za drugo, kakor, da žrejo in popivajo, da pa itak nimajo nič za gasiti. To je

LISTEK.

Turki na Štajerskem posebno v Celju in okolici.

Nekaj za poduk in kratek čas.

Ja v sužanstvo v turske kraje
Se podati morejo,
Najna hiše zdaj doma'je
Več nikdar ne mislido.

Kremlj, Dogd. štaj. zemle, str. 181.

Leto 1471. je bilo zopet žalostno za štajerske Slovence, posebno pa za Savinčane, ki jim je prineslo toliko gorja po krutem sovražniku. Že leto poprej se je posvetoval cesar Friderik IV. na občnem deželnem zboru, katerega je sklical v Breže na Koroškem, z navzočimi škofi in z drugimi odličnimi plemenitaši, kako bi se dali najlože z nova preteči sovražniki premagati. Zbor je na to ustanovil tako zvani stanovski davek. Vsak človek je moral plačati na leto določeno svoto, katera se je ravnala po stanu in starosti, za potrebe pri turških vojskah. Drugo leto so naložili v Gradcu novi davek posestnikom, katerega so morali vplačati v turško blagajnico. Razun tega so se še po vseh škofijah opravljale posebne pobožnosti, da bi Bog zavrnil ljutega sovražnika. A prišel je kljub temu, žali, že drugo leto ter je iztrgal iz rok ubogih slovenskih prebivalcev vse, kar so si siromaki za časa miru pridobili s pridnostjo svojih rok.

Vodil je to leto Turke Izak, bosenski poglavar. Njemu je sledilo 15.000 kojnikov, ki so se plenažljivi vsuli po slovenskih deželah; posebno na Hrvatskem, še bolj pa na Kranjskem so grozovito razsajali. Požigali so hiše in rušili cerkve, ropali in plenili kakor srditi volkovi in morili brez vsega usmiljenja staro in mlado. Kar pa ni pomorila njihova roka, to je moralo v trdo sužnost, ker ti roparji niso bili voljni, se kmalu povrniti domov, zaprli so ujete kristjane po varnih mestih in trdnjavah, kjer so siromaki čakali sužnosti v tujini ali pa strašnih mukpolne smrti. Trikrat so razsajali Turki okoli Ljubljane ter si polnili svoje nikoli site mavhe z raznovrstnim plenom ubogih Slovencev, ki so milo stokali ter trepetali pred njimi.

Pri zadnjem obisku pa se je razdelila turška četa v tri dele. Mi hočemo slediti najpoprej drugej, ki je planila z vso grozovitnostjo proti štajerski deželi in je končno priplula tudi v Savinsko dolino.

Že potoma je izvrševala svoja nečloveška dejanja, še hujše pa se je vedla v omenjeni dolini. Kakor čebele lepega jutra po ajdovem cvetu vsuli so se Turki po vaseh in trgih te dolinice ter so ropali, zažigali poslopja ter morili mirne prebivalce, ki so jih zasačili, ali pa so jih prihranili za sužnost. V kratkem času so preplavili celo dolino, povsod izvršujoč nečloveške čine. Tu so odsekali glavo sivemu starčeku, tam zopet umorili v naročju obupajoče matere nedolžno dete, tam zopet so zvezali preplašenega mlade-

niča ali prosečo deklico ter so jih zaprli v temne shrambe, da jih pozneje odpeljejo seboj. Res grozna poročila, ki še prav dobro žive med slovenskim narodom v različnih pripovedkah in bodo gotovo živela, dokler se bo gibal po teh krajih slovenski rod.

To je bil drugi strašanski obisk krvoželjnih Turkov, v katerem so napadli revne Savinčane.

Med tem, ko je druga četa turške druhali ropala in morila po Savinski dolini, drvila je prva proti Kranju in je tam neusmiljeno razgrajala med preplašenimi Kranjci, tretja pa je isti čas divjala po ogrske in sedmograške deželi.

Naslednje leto so imeli štajerski Slovenci mir, katerega so z vso močjo porabili, da bi zboljšali svoje revno stanje, zraven pa so se tudi pripravljali, kolikor jim je bilo mogoče, na novi napad Turkov; slutili so pač dobro, da še ni njihov sovražnik zadovoljen s pridobljenim plenom, da se bo morda še kmalu povrnil.

Ubogi Slovenci, prav so slutili novo njim pretečo nevarnost, zakaj že drugo leto 1473. se zopet prikaže kruti sovražnik v štajerske deželi, ki si je komaj nekoliko oddahnila od groznega pustošenja prejšnjih let. Štajerci so se sicer pripravljali na napad in cesar Friderik IV. sam je svetoval Koroškem, naj se združijo s Štajerci in Kranjci in se naj dobro oboroženi postavijo na meji in jo varujejo, da jo sovražniki ne prekorajajo. Pa trajalo je precej časa, predno so se Slovenci zbrali, med tem pa so se Turki že pri

seveda grdo razžaljenje udov požarne brambe, med katerimi so obrtniki in drugi rokodelci. Seveda so vsi ti, ki si morajo s svojo marljivostjo in s svojimi žulji svoj kruh služiti, za nade in ošabne celjske nemške gospode, sama sodrga, katero ti nemški gospodje zaničujejo, in prezirajo; samo če je kje kaka „nemška“ slavnost, takrat jim dovolijo milostno nemški glavači, da pridejo zraven, da kričijo „hoch“, in pa ob času volitev, takrat, ko pritiskajo Slovenci, takrat smejo priti in glasovati za nemške kandidate. Čudno, da se obrtniki in rokodelci pustijo še od teh celjskih neotesancev komandirati in voditi za nos, posebno, ko so, smemo reči, vsi obrtniki slovenskega rodu.

(Razupiti celjski nemški listič „vahta“) se ne bo več tiskal v Celju pri Rakuschu. Cvenka namreč ni dovolj. Listič je imel že leta sem nekako sušico; ves krič nad Slovenci ni izvil dovolj grošev iz nemških žepov. Začeli so lani vže pobirati med svojimi veljaki milodare, da bi pomogli na noge lističu; pa nemški veljaki niso dovolj široko odprli žepov. Nastal je velik primanjklaj, čujemo, da je listič dolžen v tiskarni okolo 800 goldinarjev. Rakuschevi tiskarni je ta reč postala toraj preneumna, in reklo se je; plačaj, ali pa pojdi. Plačali niso, pač pa so šli in se preselili v Gradec, kjer se je še našel nek tiskar, kateri bo še zanaprej listič tiskal. Kako dolgo, kedo ve; najbrž dokler ne bo zahteval plačila računov. Tako nemškutarija v Celju propada in gre na nič, v kljub vsemu ropotanju in repenčenju.

(Celjske mitnice ali mavte.) Pri celjski mitnici so od novega leta postali hudo strogi. Zahtevajo plačilo mitnine posebno tudi od kmetov, ki imajo gospodarske voznje, ko gredo na svoje onkraj mavte ležeča polja, na primer z gnojem, ali če gredo po drva v svoj, onkraj mavte ležeč gozd. To je nepostavno. Take gospodarske voznje so mitnine proste. Če bodo mitničarji pri takih gospodarskih voznjah ljudi še zanaprej vstavljali, bo treba, da se jih par pritoži. Morebiti bo celo sodilo, da občina okolica celjska vloži potrebno pritožbo na namestništvo zoper tako nepostavno nagajanje prebivalcev iz celjske okolice pri celjskih mitnicah.

(Nemškutarska nestrpnost.) Ni bolj ničvrednega človeka, kakor je nemškutar. Vse kar le od daleč diši po slovenskem, rad bi vničil in zadavil. Vsakemu človeku, ki ne trobi v nemčurški rog hoče škodovati, če le more. V eni zadnjih števil „Domovine“ poročali smo, kako so raznim slovenskim rodoljubom razrezavali in poškovali „nemški“ celjski capini kočije. Pa še na drugo stran radi kažejo svojo junaštvo. Ko se je naselil Dragotin Hribar v Celju, pomazali so koj hišo, v

kateri ima štacuno s črnolom. G. Žimjaku so ravno tako s črnolom pomazali novo hišo na več mestih in oskrunili. G. dr. Vrečku v Celju so, ko je odprl odvetniško pisarno, ukradli tablo z napisom (tvrdo ali firmo). Ravno tako ta mesec g. dr. Rozini, ki se je kot odvetnik naselil v Ljutomeru, tamošnji nemčurji. In v Celju so tudi ta mesec ukradli in razbili celjski nemškutarji slovenskemu strugarju Jakobu Križmanu tablo z napisom (tvrdo). To postopanje te celjske nemčurske sodrge treba, da si Slovenci dobro zapomnijo. Vsi nemškutarji celjski živijo samo od Slovencev. Ali je pa prav, če Slovenci te nemškutarje podpirajo, ki povsod tako nesramno postopajo zoper Slovence? Gotovo ne! Toraj svoji k svojim! Slovenci, kupujte torej pri Slovencih; dajte delati le pri slovenskih obrtnikih, če imate v pisarnah opraviti, pojdite k slovenskim odvetnikom itd. Nemci ne marajo Slovencev, čemu jim nosijo toraj Slovenci po vsej sili svoje groše!

(Celjsko kazinsko društvo) zaprosilo je celjski nemški mestni zastop, naj posreduje, da se one večere, kadar je kaka zabava v kazini, ne bi igralo v gledališču. Ta prošnja je dokaz, da zabave, ktere prireja celjsko kazinsko društvo niso ravno predobro obiskovane. In res smo zvedeli, da ste k zadnjemu kazinskemu družbinskemu večeru (Familienabend) prišli 2, reci dve dami in kakih 15 gospodov. No pa temu ni krivo gledališče, kojega predstave so tudi tako slabo obiskane, da je skoro vselej prazno več nego polovica prostorov. Propadanje kazinskih zabav je samo eden tistih znakov, kateri kažejo, da nemški živelj v Celji sploh propada, odkar je vodstvo zadobila sedaj vladajoča stranka, kateri ni mar drugega, nego to, kako bi mogla zatirati in zasramovati Slovence, ktera odbija od sebe vsakega, ki se jej ne klanja brezpogojno. A vse kaže, da se njenemu gospodovanju uže bliža konec.

(Ustanovni zbor „Celjskega pevskega društva“) vršil se je v nedeljo 20. t. m. V čitalničnih prostorih zbralo se je veliko število pevcev in prijateljev petja, kateri so pristopili društvu, tako, da se ni bati za njegov prospeh. Pri ustanovnem zboru, kteremu je predsedoval dr. Josip Serbec izbrani so bili: predsednikom dr. Konrad Janežič, podpredsednikom, dr. Fran Tominšek, tajnikom, Ivan Rebek, blagajnikom, Fran Jošt, odbornikoma Jakob Križman in Fran Hrašovec, namestnikoma, Štefan Boucon in Fr. Trdoglav, pregledovalcem računov pa gg.: dr. Ivan Dečko, Andrej Perc in Fran Juvanc. Novo društvo ima dosedaj nad 25 izvršujočih in nad 15 podpornih članov. Posebno veselo znamenje je to, da je mej izvršujočimi člani mnogo pevcev, kateri doslej še

niso bili v nobenem narodnem društvu. Novemu društvu želimo mnogo uspeha.

(Plesni venček celjske čitalnice) obnesel se je dobro. Občinstva bilo je več nego na plesnih venčkih zadnjih let. Zabava bila je jako živahna in prijetna, ter so zadnji plesalci zapustili čitalnične prostore še le zgodaj zjutraj. Plesalo se je tudi „kolo“.

(Peticije na državni zbor) v zadevi celjske slovenske gimnazije so sklenile do sedaj sledeče občine: Celjska okolica, Dobrna, Škofjavan, Št. Jur na juž. žel., Griže, Gotovlje, Kalobje, Št. Martin v Rožni dolini, Novacerkev, Št. Pavel, Velika Pirešica, Višnjavas, Petrovče, Vransko, Št. Jur na Taboru, Tolstivrh, Lubnica, Tepina, trg Šmarje, okolica šmarska, Ponkva, Roginskagora, Slivnica, Zibika, Sv. Štefan, Tinsko, Ljubno, Luče, Novaštifta, Rečica, Bočna, Marijagradec, Loka, Št. Rupert, Drenskorebro, Lastnič, Sv. Peter p. sv. gorami, Sedlarsko, Sopote, Sevnica, Globoko, Kapela, Pišce, Zakot, Sromlje, Sv. Andraž, Velenje, Nimno, Roginskovec, Plat, Brestovec, Sečovo, Sv. Trojica, Sv. Katarina, Solčava, in Kalobje. Enake peticije sklenili so okrajni zastopi: Vransko, Šmarje, Slov. Gradec in Sevnica. — Po ostalih občinskih in okrajnih zastopih celjskega in brežkega okrajnega glavarstva se pričakujejo enake peticije v kratkem. Opomnimo, da se peticije ne smejo naravnost poslati na Dunaj, ampak na državnega poslanca gosp. Mih. Vošnjaka, da jih potem on izroči drž. zboru.

Spodnje-štajerske novice.

(Štajerski deželni zbor). Nemška konservativna stranka je predlagala, da se vpelje samo šestletna šolska doba; namesto osemletnega šolskega obiskovanja pa štiriletni nedeljski tečaj. Nadalje je predlagala, da deželni odbor premišljuje, na kakov način bi plačevali za javne ljudske šole še tisti stariši, kateri niso dozdejva namen nič plačevali. Kakošne želje pa naj slovenski poslanci gledé ljudske šole izrazijo? Nemščina naj se v naših ljudskih šolah skrči, potem tudi našim otrokom ne bode treba toliko let v šolo hoditi.

(Premembe pri č. duhovščini). Župnijo v Trbonji je dobil ondotni provizor, č. g. Al. Arzenšek. Umrl je pri svojih stariših v Šmartnem na Paki novomašnik č. g. M. Pirtovšek.

(Bralno društvo za Laški trg in okolico) preselilo je svojo bralno sobo iz pivovarne g. Kučeka v nove prostore v gostilni g. Pinter.

(Nagla smrt). V torek dne 15. t. m. vozil je Landetov hlapec z gospodarjem opeko od Ljubecne proti Dolju pri Planini. Prišedša po okrajni cesti v staro Voglajno ju sreča težak voz s fu-

kazali na Kranjskem in ne dolgo potem planili so tudi na Koroško.

Bilo jih je kakor mravelj, ki so znova oblegali slovenske kraje ter po starej navadi ropali, morili in plenili. V groznem številu, okoli 30.000, pomikali so se mimo Celovca in so se bližali štajerske deželi; kraje pa, skoz katere jih je vodila pot, opustošili so, kakor kosci spomladi zelene travnike. Vse je padalo pod njihovim orožjem, kar pa niso umorili, so požgali ali pa na kak drug način ugonobili. Samo v Kapljancih so se jim stavile zapreke. Kapljanski prebivalci so namreč hoteli besnega sovražnika vsaj nekoliko zmotiti v nečloveškem dejanju, zato so se zbrali in so zastavili Turkom pot pri ondotnih hribih. In res se jim je vsaj nekoliko posrečil njihov namen. Sovražniki so se morali braniti, pa vendar je padlo v boju 17 Turkov, tudi 200 mul jim je bilo vzeti.*)

Na Štajersko prišedšim Turkom ni šlo vse tako gladko, kakor so si mislili, zakaj pri Slovenjemgradu se jim je v bran postavil mestni oskrbnik Egidij Hantzinger; zbral je najpogumnejše in najhrabrejše može, ter je pričakoval ž njimi bližajočega se sovražnika. Pa zaman! Turki so se približali mestu, udarili po oskrbniku in njegovih tovariših ter so jih takoj premagali.

Že drugi dan po prihodu razdelijo se Turki v dve četi, kateri sta se na različne strani razpršili, da bi si nabrali bogatega plena. Prva četa se je pomikala proti Konjicam, kjer je morila in

*) I. Trdina, Zgod. slov. nar.

ropala daleč okrog, opoldan pa je, kakor poročajo zgodovinopisci, obedovala v župnišču.

Druga četa pa je lovila in mučila kristjane tja proti Savinski dolini, pomikala se je vedno dalje čez hudo luknjo proti dolini, katero je hitro prehodila; obdala je tudi šoštanjki grad, katerega je končno razrušila in okolico neusmiljeno opustošila.

Drugi dan 1. vinotoka je zapustila turška golazen šoštanjki okraj in se je pomikala od osme ure zjutraj do četrte popoldan v nepretrgani vrsti mimo Celja. Imela je kakih 8000 kristjanov ujetih, katere je odpeljala v grozovito sužnost. Pri sv. Juriju pod Rifnikom sta se zopet obe četi združili ter sta tam z ujetimi ljudmi in s pridobljenim blagom prenočili.*) Drugi dan pa, bila je nedelja, so odpluli ti grozni obiskovalci naše dežele, zapustivši povsod žalostne nasledke, kjer so hodili ali bivali.

Nepopisljivo gorje se je vselilo zdaj med štajerske Slovence. Iskali so pri višjih pomoči ter so se obrnili do cesarja, češ, da se morajo sovražniku prostovoljno udati, ako ne dobijo pomoči. Vladar se je sicer takoj odzval ter se je posvetoval s poslanci slovenskih dežel in je marsikaj ukrenil, pa Slovenci le niso dobili pričakovane pomoči. Zato so se začeli sami okovarjati pred sovražnikovim napadom; storili so vse, kar so še le znali, da bi se ubranili ljutih Turkov. Začeli so staviti visoko in močno zidovje, posebno okoli pokopališč in cerkva; to zidovje je

*) Orožen, celska kronika 114.

imelo navadno majhna okna za streljanje. V te „tabore“ znosili so Slovenci za časa vojske vse svoje imetje, da bi ga rešili pred tatinskim Turkom.

Po drugih krajih so si zopet postavili tako zvane čardake; to so bili visoki stolpi, katere je obdajalo močno zidovje, ki je branilo sovražnikom vhod v sredino. Da bi ložje nasprotnika napadli, omislili so si Slovenci tudi raznovrstno orožje, katero se še zdaj lahko vidi v mestih, kjer hranijo starinske reči. Posebno dobro so jim služili „porati“ in pa „tolkači“, zadnji so bili na koncu bogato obdani z dolgimi železnimi žreblji.

Da bi pa tudi lahko ti ali oni napadeni Slovenci hitro naznanili nevarnost svojim sosedom, pripravili so si za časa miru na vseh višjih hribih visoke gromade, katere so v začetku napada zažgali in tako naznanili vsem slovenskim prebivalcem nevarnost, ki jim preti. In ko so zadnji zagledali žareča znamenja, zbrali so se od vseh strani in so pričakovali združeni bližajoče se turške pošasti, katere so potem napadli in se bojevali kolikor so mogli, čisto so prišle tudi ženske s svojim pogumom na pomoč. Tu navedem le eno dogodbo, kako je 12letna pastarica premagala mnogoštevilno turško družalo. Na Škaručino so Turki prišli, ko so ljudje na polju bili. Oni gredo v najlepšo hišo, kjer je bila le 12let stara pastarica doma. Ker je tako priprosto gledala, jej obljubijo dva zlata dati, ako jim pokaže, kje so denarji in druge dragoce-

žinskimi ploščami, katere leto in dan pridno vozijo na šentjurijsko železnično postajo. Landetov hlapec gre poleg voza z opeko ter krene k konji k sebi, da bi se onemu težaku umaknil, med tem ko fužinar naravnost vozi. Voz z opeko vozeč ob robu ceste se na mah nagne in vsa teža se zvrne tako nesrečno na mladega čvrstega hlapca, da je bil k priči mrtev. Zelo užaljeni gospodar popravil je voz, a namesto opeke peljal je sedaj svojega ljubega pomočnika domov. Sam Bog nas varuj nagle neprevidene smrti!

(V Slivnici) bode imelo tamošnje bralno društvo dne 27. t. m. občno zborovanje. Na dnevnem redu je razun običajnih točk, tudi letna volitev in predavanje potovalnega učitelja g. Ivan Belet-a. K mnogemu obisku vabi odbor.

(Iz Dramlje) se nam poroča žalostna novica. Dne 14. t. m. odpravita se kmeta Miha Svetelšek in njegov svak Martin Vidmer na lov. Ko stoji ta za grmom, ne da bi ga tovariš videl, izpodi Svetelšek zajca, ki pa beži naravnost proti Vidmerju. Svetelšek izproži, ali brez uspeha. Takoj počí zopet, a namesto zajca zgrudi se njegov tovariš in svak, Martin Vidmer, na tla z glasnim krikom: „Jezus Marija, zakaj si pa mene ustrelil!“ Zadeti je bil v desno prsno stran. Sama strahu pade Svetelšku puška iz rok, in on hiti k svojemu na tleh ležečemu prijatelju. Priteče še neki drug kmet, hoteč pomagati, a vidi le še zadnja vzdihljaja umirajočega Vidmerja. Zaneseta ga v najbližnjo hišo, od tod ga pa prepeljejo na njegov dom. Ljuba previdnost, povsod si dobra, in tudi pri lovu te je treba!

(Posojilnica v Šmarji pri Jelšah) vabi najvljudnejše člane in druge rodoljube istega okraja h glavnemu zborovanju, naznanjenemu itak na drugem mestu, ter se nadeja mnogobrojne udeležbe.

(Plesni venček) vršil se bode v prostorih gosp. G. Kolenca v Mozirji, v nedeljo dne 27. januarja 1895. Vstopnina za osebo 1 gl. za obitelj 2 gl. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Z Dola pri Hrastniku). Naša posojilnica je imela lani v prvem letu svojega poslovanja 65.570 gl. prometa.

(V Sevnici) umrl je dne 21. t. m. g. Franjo Kramer v 58 letu svoje starosti.

(„Kmečko bralno društvo gornje Šaleške doline“) ni imelo svojega občnega zbora, kakor smo poročali v prvi številki „Domovine“, dne 6. t. m. marveč se bode ta vršil dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne v Korunovi gostilni pri Velenji. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

(Umrl) je pri Sv. Martinu na Paki 14. januarja č. g. Martin Pirtošek, ki je pred 5 meseci prvo sv. mašo popeval, pa zaradi bolezni še nikjer ni služboval. Bil je v 26. letu svoje

starosti. Pogreb je bil 16. t. m. Naj v miru počiva!

(Nova posojilnica v Brežicah) postavila je dober temelj; pridobila si je že v prvem mesecu dokaj udov in precej hranilnih vlog.

(V Brežicah) se pripravljajo na novo volitev v okrajni zastop. Bog daj Slovincem srečo!

(Vzglede nove vinograde) na Bizeljskem imajo: predsednik ondotnega vinorejskega društva, g. Janežič, kmetovalca Osojnik in Kovačič. Te vinograde so si bili namreč lani ogledali tisti avstrijski vinorejski strokovnjaki, kateri so zborovali na Dunaji od 4.—6. septembra.

(Imenovanje). Sodnijski pristav v Kozjem, g. A. Kobler, je premeščen v Radovljico; na njegovo mesto pride za adjunkta v Kozje avskultant g. V. Portugal.

(Premembe pri učiteljstvu). G. E. Blenk je postal nadučitelj v Zibiki, g. F. Pristernik je imenovan učiteljem v Zavrču. Stalni so postali gg. podučitelji, oziroma gg. podučiteljice: F. Pečar v Št. Pavlu pri Preboldu, F. Rošker v Šmarji, Val. Pulko v Šmarjeti pri Ptuj, E. Grubar v Marenbergu, Domin. Serajnik v okolici ptujski, Martin Sotošek v Pilštajnu, gospica A. Kuntara na slov. šoli v Laškem trgu in gospica K. Budešinski v Podčetrtku. S službama sta menjala g. J. Kramar v Loki in gospa Iglar na Zidašem mostu.

(Razširila se je šola) v Frauheimu na štiri razrede; na enorazrednici v Pamecah pri Slov. Gradcu se bode upeljal poldnevni poduk.

(Na Pohorju) pri Ribnici so vstrelili 3 cente težkega jelena.

(V Rušah) se bode stavilo novo šolsko poslopje. Dela za posamezne rokodelce se bodo posebej oddajala. Kdor želi kaj prevzeti, naj se oglasi pri okrajnem šolskem svetu do 12. februarija tega leta.

(Kako se zima spreminja). Od 6.—12. jan smo bili dobili v Dravski in Savski dolini obilo snega, in sicer v Dravski dolini 44 cm, v Savski pa 53 cm. Tako n. pr. je bilo 12. t. m. v Slovenjem Gradcu 92 cm, v Lučah 78 cm, v Gornjem gradu 82 cm, na Dobrni 62, v Rogatcu 29 cm snega. Dne 14. t. m. pa je začel pihati topel južni veter, ki je bil po nekaterih krajih skoro cele kope snega spremenil hipoma v vodo.

(Notar v Rogatci) baje le nemško uraduje. Čudno! Vsaj zna dobro slovenski.

(Kat. sl. bralno društvo „Mir“ pri Veliki nedelji) bo imelo v nedeljo 27. januarja 1895, ob 1. uri popoldan svoj občni zbor s sledečim vspeodom: Poročilo g. predsednika, pevovodja, blagajnika in tajnika. Volitev novega odbora. Sprejem novih udov in vplačevanje udnine. Mogoči nasveti.

(Vabilo) k občnemu zborovanju ormoške čitalnice, koje se vrši dne 27. januarja 1895, točno ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih s sledečim vspeodom: 1. Poročilo predsednikovo, tajnikovo in blagajnikovo o delovanju in stanju društva v preteklem letu. 2. Volitev novega predsednika in odbora. 3. Slučajnosti. Če ne pride ob določeni uri za sklepanje potrebno število udov, vrši se zborovanje ob pol 4. uri popoldan pri vsakem številu prišlecev.

(Vabilo) k občnemu zboru moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda ormoškega okraja, ki bode v nedeljo dne 27. januarja 1895, ob 4. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ormoži. Dnevni red: 1. Letno poročilo dosedajnega načelnštva in čitanje naznanil družbinega vodstva. 2. Volitev novega načelnštva, prvomestnika, zapisnikarja in blagajnika, ter za vsakega od teh, ako je potreba, jednega namestnika. 3. Sprejem novih udov in vplačevanje društvenine 4. Nasveti.

(Cvenski narodnjaki pri Ljutomeru) pride dne 27. t. m. veselico, pri kateri sodeluje tamburaški zbor in pevsko društvo. K obilni udeležbi se uljudno vabi.

(Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni) ima v nedeljo dne 3. februarja 1895 v gostilni pri „angelju“ ob 3. uri popoldne svoj letošnji občni zbor po sledečem vspeodu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni nasveti. 6. Predavanje g. potovalnega učitelja Ivana Beléta o kmetijskih stvareh. 7. Prosta zabava s petjem. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

(Ljutomerska čitalnica), ki šteje letos precej več udov, izvolila je v svojem občnem zboru 13. t. m. sledeče domoljube v odbor: gg. notar Ant. Šlamberger, predsednik; okrajni načelnik, Ivan Kukovec, njega namestnik; dr. Ant. Mihalič, tajnik; J. Karba, knjižničar; dr. Fr. Rosina in dekan J. Skuhala, odbornika; namestniki so gg. Ivančič, Sršen, Babnik. Čitalnica se pripravlja za več veselice, dramatičnih predstav itd.

(Iz Ljutomera). (Izobraženi tatovi). Naš narodni odvetnik g. dr. Franjo Rosina, ki se je pred kratkim nastanil v Ljutomeru, je posebno slabo priljubljen pri tatovih. Ti so mu namreč že prvi teden oziroma v noči od 11. na 12. januarja ukradli nadpisno tablo, katero je imel nabito nad svojo pisarno v hiši gosp. dra. Farkaša. Ta nadpisna tabla bila je prav lepo izdelana in je posebno razveseljevala oko onih gospodov, ki so jo od nasprotne strani ogledovali. Res škoda zanjo. Od kod so ti tatovi, ki se zanimajo za napise narodnih odvetnikov je težko poizvedeti. Spominjamo pa se, da so pred etom tudi nepoznani tatovi ukradli slovensko

nosti shranjene. Ona jih pelje po stopnicah, hramu odpre železna vrata in jim reče svoje delo hitro opraviti. Komaj so v hramu, ona brž zapre vrata, zaklene in hiti na polje. Turki so bili potem pobiti, le vikši med njimi se obrne pred smrtjo k pastarici in jej svoj zlat prstan in 1000 zlatov iz žepa da, rekoč, da zasluži taka deklica plačilo, če ravno mora on sam zavoljo nje poginiti.)*

Vse navedene priprave rabili so Štajerci l. 1475. To leto se je namreč zopet prikazalo turških glav ko listja in trave v naši deželi. Ta čas so pridivjali ti rogovileži skozi Dolenjsko, razdeljeni v dva oddelka. Niso dolgo premišljevali, kam bi se obrnili, ampak vsuli so se okoli 13.000 mož na širono dravsko polje. Slovenci, hoteč se braniti, so se združili pri Brežicah; pa sreča jih ni spremljala. Turki planejo po njih in h krati skrčijo njihovo število. Mnogo Slovencev je že padlo pod oštrim mečem neusmiljenih sovražnikov, vendar pa ostali še ne izgubijo srčnosti. Samo kakih 2000 mož, zapode se nad zdaj že manjšo turško četo in posrečilo se jim je, da so pomorili kakih 200 sovražnikov. Ta sicer skromna zmaga je napolnila naše vojščake z novim pogumom in s sladko nado; da le morda premagajo nasprotnika. O nada, kako silno varaš mnogokrat človeka!

Z vso močjo napadejo neki drugi turški oddelek, pa — brezuspešno; zmaga, rešilna zvezda, ki se jim je pred malo trenutki prvič zasvetila, je že zopet ugasnila. Premagani so bili in so

*) Trdina, Zgod. slov. nar..

pokrili z 2000 Turki vojno polje, ostale pa so sovražniki polovili in so jih grozovito mučili.

Žalostni so bili nasledki tudi te vojske. Vse, kar so si pridelali ubogi Slovenci v teku treh let, je bilo uničeno. In med ljudstvom, kakšno gorje! Matere so plakale za svojimi hčerami, ki so bile odpeljane v sužnost; očetje so iskali svoje sinove na opustošenem polju med mrtveci; žena je plakala pri mrtvem možu, mož se je zastonj oziral po svoji ženi, ni jo našel, že davno je zdihovala v strašni sužnosti. Drugo leto se zopet Slovincem ni boljše godilo, zakaj zopet so se pasli turški konji po njihovih livadah.

Privihrali so Turki to leto od hrvaške meje sem in so se napotili proti Brežicam, mislili so namreč prebroditi Savo, kar pa se jim ni posrečilo. Na to so se potegnili proti Novem mestu; tu se niso dolgo mudili, ampak so drvili dalje v Postojno in končno na Goriško. Potoma so ropali in plenili ljubljansko okolico in so divjali po bližnjih krajih. Tudi cerkev sv. Petra, zunaj Ljubljane so napadli z ognjem. Nekako na meji pa se je precejšno število človeških morilcev ločilo od glavne čete; spomnili so se lepe štajerske dežele in ji niso hoteli prizanesti, dobro vedoč, da si bodo tam dobro napolnili prazne torbe. Prebrodili so Savo in prekoračili so štajersko mejo ter se prikazali v Podsredi. Preplašeni Slovenci se niso mogli braniti, zato so kruti ljudje divjali dalje in opustošili ves kraj tja do Šmarja, končno pa so odšli čez Rogatec nazaj tja na Hrvatsko, kjer so zopet grozno gospo-

čili. A Štajersko jim je še vedno šlo po glavi; zato se povrnejo tja ter preplavijo v divjem ropu Pilštajn in moré dalje proti Sevnici, kjer se končno poslovijo, da se združijo z po Kranjskem razsajajočimi tovariši.

A na Štajerskem se še isto leto zopet oglašijo, pa niso dolgo rogovlili po naših krajih; zakaj štajerska dežela je že bila vsled tolikih napadov popolnoma uničena. Nikjer ni bilo več kaj takega, kar bi moglo posebno razveseliti nenasitljive sovražnike. Ogenj je vse pokončal, kar je še bilo na polju ali pa v shrambah, ljudje so bili popolnoma oropani, tako, da je vladala povsod po celem deželi le tuga, da se je šopirilo le uboštvo, katero je tlačilo uboge Slovence, katerih še ni zasačila morilna turška roka. Ko tedaj sovražniki ne najdejo zaželjenega plena po naših vaseh, trgih in mestih, pomaknejo se polagoma proti Slovenjemgradu; nikjer se jim nikdo ni protivil, ampak brezkrbno so koračili dalje. Pri tej priložnosti je zopet celjska okolica videla ljutega sovražnika, kateri je že toli kristjanov v njenem naročju pomoril. Na svojem potovanju so prišli mimo Celja, loveč povsod kristjane, da jih popeljejo v nesrečno sužnost, med nesrečneži, ki so morali dati za vselej celjskemu kraju slovo, je bil tudi neki Jurij Leiser iz Celja.)*

Tako je tudi leto 1476. zapisano s krvjo slov. Štajercev v zgodovini.

*) Orožen, Das Bisthum und die Diocese Lavant III. Theil.

nadpisno tablo na občinski hiši celjske okolice in da so jedno leto poprej z grdo rečjo namazali čitalniško tablo v Brežicah, ki je bila za kradež previsoko pribita. Na vsak način imajo ti tatovi svoj sistem. Isti večer je imelo v Ljutomeru v sosedni hiši nemško pevsko društvo svojo vajo. Žalibože nihče od teh gospodov ni videl „nepoznanih zlikovcev“. G. dr. Rozina obljubi 10 gld. nagrade onemu, ki mu naznani ime pravega tatu.

(Ponarejeni petdesetaki). Na Štajerskem krožijo razni ponarejeni bankovci po 50 gld. Nedavno našli so več takih bankovcev v vstočni Stajerski, te dni pa so zaplenili ponarejen petdesetak nekemu trgovcu, ki je vložil izdatno svoto denarja v hranilnico v Weizu. Te ponarejene bankovce je lahko poznati po barvi, ker so nekoliko bledejši nego so pristni in potem cikajo nekoliko na rudečkasto.

(Viničarski tečaj). Na deželnih trtnicah v Mariboru in Boslu pri Ptujih bode od 1. marca do konca novembra viničarski tečaj, to je, sprejemali se bodo delavci, da se izurijo v vinoreji z ameriškimi trtami. Dobé hrano in stan brezplačno in 4 gld. na mesec. Prošnje naj se vlagajo do 10. februarja pri deželnem odboru; v njih je treba dokazati, da so najmanj 14 let stari, da so bili lepega vedenja in zavezati se, da se bodo učili in delali do konca novembra.

(Vinarski odsek štajerskega deželnega zbora), ki se je tudi letos volil, izbral si je za predsednika barona Moskona, za namestnika g. dr. Radeja, za tajnika g. dr. Jurtelo.

(V Gradci) se je začelo podučevati v novem vseučiliškem poslopju.

(Graška vzajemna zavarovalnica) bode letos pobirala zavarovalnino v tisti višini, kakor pred dvema letoma, ker ni mogla vsled obilnih požarov za tekoče leto nič dovoliti popustnine.

(Sijajni ples) akad. društva „Triglav“ v Gradci obnesel se je prav dobro. Obiskovalcev je bilo sicer malo manj, ko lansko leto in to morda za to, ker je odpadel koncert. Dobro bi bilo, da se v prihodnjem letu delavni odbor posvetuje o tem, če bi ne kazalo združiti s plesom tudi koncert, kajti gotovo je ta večer eden najlepših slovenskih večerov v Gradci.

Druge slovenske novice.

(Deželni zbor kranjski) je imel prejšnji teden na dnevnem redu poročila o računskih sklepkih in proračunih raznih zakladov, utemeljevanje samostalnega predloga posl. Povšeta in drugov gledé preuredbe domovinskega zakona, poročilo upravnega odseka o predlogu gledé re-

vizije zemljiščno-davčnega katastra in druge manj važne gospodarske, cestne in druge zadeve.

(V goriškem deželnem zboru) se bavijo s proračunom. Slovenski poslanci se bavijo za potrebne železnice, katerih slovenski del Goriške nima še nič, ne kraj Soče in Idrije, ne kraj Vipavčice. Slovenski poslanci so tudi odločno vprašali vlado, zakaj se toliko nemško uraduje pri c. kr. uradih na slovenskem delu Goriške, kjer se napravljajo le s slovenskimi strankami nemški, z laškimi pa laški zapisniki. Slovenec torej nikjer ne najde pravice.

(V deželnem zboru moravskem) so nemški poslanci predlagali, naj bode učenje drugega deželnega jezika v nižjih razredih deželnih realk obligatno, v višjih razredih pa je učencem dano na voljo, če se hočejo učiti dež. jezik ali angleški. Torej so Nemci sami spoznali, da je češki jezik za nje tako potreben, kakor je nemški jezik v pravi meri koristen za Slovane v Avstriji.

(Slovenski napisi) se polagoma množe v Ljubljani. Samonemški ginejo drug za drugim. Mesto njih stopajo na stene samoslovenski ali pa dvojezični. Gg. trgovce, gostilničarje, obrtnike, ki si naročajo slovenske napise, usojamo si opozarjati, naj skrbje, da bodo isti napisani v pravilni slovenščini. Slovnična napaka jako bode v javnih napisih. Doslej so nekateri premalo pazili na to. Lahko bi navedli več zgledov. Tudi firmam, katere izdelujejo te napise, jezikovne napake niso v čast. To se priporočuje povsod, kjer se delajo napisi, naj si bode v velikih ali malih mestih, v trgih ali na kmetih.

(Narodni sklad). Narodna stranka v Ljubljani je času primerno sklenila nabirati v svoje svrhe darove pod imenom „narodni sklad“.

(Državnozborna volitev) za dolenska mesta je razpisana da dan 25. t. m.

(Program in poročilo kmetijske šole na Grmu) za minolo šolsko leto, ki se nam je poslal, kaže, da je ta šola v dobrem stanju. Letos šteje 27 učencev.

(Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu) je izdala prvo letno poročilo o delovanju leta 1894. Vseh bolnikov tekom leta je bilo 485, med temi 432 Kranjcev, 13 Štajercev, 11 Primorcev, 10 Hrvatov itd. Bolniki so bili iz najrazličnejših stanov. Največ jih je bilo iz kmečkega stanu, namreč 174, potem 60 dni-narjev, 22 čevljarjev, 21 občinskih revežev, 23 šolarjev itd. Ozdravelo jih je 343, zboljšalo zdravje 88, neozdravljivih 8, umrlo 16, ostalo jih je še za to leto 40. Operacij je bilo 153, vsled katerih jih je 132 ozdravelo, 15 zdravje zboljšalo, 2 umrla, 4 še ostali v oskrbovanji. — Te številke jasno kažejo, kako blagodejno deluje red usmiljenih bratov v naši domovini. Marsikdo izmed

teh bolnikov bi gotovo nikoli ne ozdravil, ko bi ne bil sprejet v to bolnišnico.

(Iz občinskega odbora v Krškem). Občinske potrebe velike krške občine bodo za tekoče leto znašale 6390 gld. Ker ima občina malo lastnih dohodkov, pokrili se bodo ti stroški z 21% občinsko naklado. Stroški so radi tega tako narasli, ker se bodo stavile nove šole v Senušah in Velikem Podlogu. — Za pospeševanje živinoreje bode občina pri živinskih potnih listih nekaj več pobirala, da se bodo dajale nagrade nekaterim živinorejcem, ki bodo gleštali govejo živino za plemo.

(Krško bralno društvo) priredi 9. in 26. februarja t. l. večje zabave s plesom.

(Podpore vinorejstvu). Deželni zbor kranjski je dovolil krški kmetijski podružnici 500 gld. posojila za nakup vinogradov; za ustanovo trtnice v Mokronogu pa 200 gld. podpore.

(Podpore za šolske stavbe) je dovolil kranjski deželni zbor za 1895. leto sledeče: 1. Harije 200 gld., 2. Zagorje 200 gld., 3. Prem 200 gld., 4. Razdrto 300 gld., 5. Gora 300 gld., 6. Mesto Kočevje 1000 gld., 7. Mozelj 400 gld., 8. Bučka 400 gld., 9. Škofja Loka 500 gld., 10. Rakitna 200 gld., 11. Zasp 100 gld., 12. Leše 100 gld., 13. Rateče 200 gld., 14. Belapeč 200 gld., 15. Bled 200 gld., 16. Sv. Jošt 200 gld., 17. Trnovo 500 gld., 18. Mengeš 400 gld., 19. Tribuče 100 gld., 20. Preddvor 100 gld., 21. Želimlje 200 gld. Skupaj 6000 gld.

(O govedoreji na Kranjskem). Kakor statistika kaže, se je število govede na Kranjskem v dvajsetih letih (1870—1890) zelo pomnožilo: Pred 20 leti je bilo za polovico manj bikov, kakor leta 1890., kojih je bilo blizo 2000; pomnožilo se je bilo tudi število krav od 80.000 na 94.000, število volov od 54.000 na 56.000 in število druge govede od 55.000 na 84.000. V nekem obziru se je to razmerje v zadnjih štirih letih morebiti spremenilo. Ker je bila leta 1893, velika suša, leta 1894 pa dobra živinska cena, se je menda precej veliko goveje živine prodalo na Nemško. Tako se poroča, da je mala bohinjka dolina lani 600 goved prodala, in da so s Kranjskega odvedli v nemške klavnice okoli 300 bikov, kateri se zdaj posebno hudo pogrešajo.

(V Cerknici) je konservativna slovenska stranka tudi posojilnico ustanovila. Dvomimo da bi to dobro bilo, če se bodemo Slovenci še na gospodarskem polju ločili.

(Plazovi). Na Notranjskem, okolo Idrije, na Tolminskem so bili nedavno, ko je bilo veliko snega padlo, veliki snežni plazovi. Po nekod, n. pr. blizo Vojskega pri Idriji so se prigodile

Nove nesreče je prineslo naši deželi leto 1478., posebno pa so to leto trpeli Korošci. Sicer so se pripravljali na napad in so pričakovali Turke pri Trebižu, pa njih pogum jih je prehitro zapustil. Sicer voljni bojevati se do zadnjega trenutka, pobegnili so vendar, ko so zapazili bližajočega se sovražnika; le mala tropica je ostala na bojišču, katero so pa Turki takoj premagali in pomorili ali pa za sužnost prihranili. Na to so se razšli po koroški deželi ter so pričeli po stari navadi svoja nečloveška opravila; razsajali so grozovito po vaseh in trgih, katere so obiskali. Hiše so rušili, cerkve požigali in vse prebivalce, ki so se skrili po stanovanjih, meni nič tebi nič poklali.

Tudi Celje in njega okolico so obiskali to leto, ko so se namreč vračali na Hrvatsko, vodila jih je pot skoz celjsko okolico, katero gotovo niso brez vsega plena zapustili; sicer pa nimamo nič poročil o tem.

Še hujše, kakor Korošce to leto, zadel je turški obisk prihodnje leto Štajerce. Priklatili so se ti zločinci ta čas iz Ogerskega ter so divjali tja na mursko polje, kjer so požigali hiše in cerkve in morili ondotne prestrašene prebivalce, da je bila groza. Nakrat je bila vsa okolica zakrita v temnem dimu, po potih pa je tekla kri umorjenih kristjanov.

Posebno veliko pa je trpela ptujška okolica. Z vso močjo so napadli turški vojščaki Ptuj, meneč, da ga bodo takoj premagali, pa ta čas so se zopet enkrat varali; zakaj Ptujčani so z je-

kleno hrabrostjo in z neustrašljivim pogumom branili svoje mesto in so je tudi rešili in obvarovali pred turško grozovitostjo.

Sovražniki pa so nato divje planili nad Ljutomer in so se tukaj maščevali nad Ptujčani, ki so jim zabranili vhod v mesto. Ni dolgo trajalo in celo mesto je bilo v ognju, kateri ga je v malih urah uničil do tal. Kar pa ni ugonobil ogenj razdjali so sami Turki in so pomorili obupne prebivalce, ki so pribežali iz nesrečnega mesta, ter so pobrali vse, kar je bilo v okolici v shrambah skrito. Mnogo prebivalcev pa so tirali tudi v sužnost, iz katere se niso nikdar več povrnili v drago domovino.

Jednaka usoda je zadela naše kraje tudi naslednje leto 1480. V gostih trumah privalili so se zopet turški krvoločneži na Koroško in so začeli polniti svoje prazne mavhe. Ničesa se niso izognili, vse kar so našli, so pobrali in seboj vzeli, ali pa če ni imelo posebne vrednosti, na mestu pokončali.

Mladenče in deklice so oskrunjali, može in žene mučili z ognjem, ali pa so jih potapljali v globokih potokih. In še groznejša dejanja nam poročajo rokopisi iz teh časov. Posebno grdo so delali ti bogokletneži z Bogu posvečenimi rečmi; oskrunjevali so cerkve ter uganjali najgrše hudobije v njih. Nedolžne otročiče so trgali materam iz naročja ter so jih na najgrozovitnejše načine v njihovi navzočnosti počasi morili. Grozno je čitati opise muk, katere so pretrpeli to leto Slovenci!

Iz Koroškega so se privalili turški hudobneži na Štajersko ter so skoraj vse kraje obiskali s svojim grozovitim napadom ter so kropili s kristjansko krvjo že poprej tolikrat namočeno zemljo; posebno gornje Štajersko je bilo stokalo pod grozno roko divjega Turčina, ki je moril, kakor lačni lev, ako pride med mirno čedo.

Dasi si je že davno napolnil potne torbe, ni se mu še spoljubilo, povrniti se v domovino. Šel je še pogledat v Gradec in ko je tam končal svoje roparsko delo, divjal je dalje po murskem polju tja do Radgone, ktera mu je bila že iz prejšnjih časov znana.

Potem pa so vendar zapustili nekristjanski rabeljni popolno opustošene kraje ter so dirjali nazaj na Koroško, kjer so razgrajali njihovi tovariši in so se končno vrnili v Bosno. Kot plen so popeljali seboj med drugim okoli tisoč ujetih in s težkimi verigami uklenjenih kristijanov med njimi tudi 500 mašnikov.

Nasledki teh novih turških obiskov so bili grozovito žalostni. Strašna revščina je zavladovala po vseh krajih, kjer so ropali hudobneži. Cele vasi so bile uničene, njih prebivalci umorjeni in živina pobita. Po polju so ležala trupla umorjenih kristijanov ali pa tudi ubitih živalij, vse križem. Povsod zdihovanje, povsod žalost in britkost!

Grozno je bilo to leto za Štajerce, pa še hujše čase so siromaki doživeli, kar nam dokazuje že zgodovina 1483. leta. (Dalje prihodnjič.)

nesreče, da so plazovi ljudi zasuli. Tudi pri Bolcu so se zgodile enake nesreče.

(Kaj bode z Istro?) Tako poprašuje sleherni domoljub slovenski in avstrijski? V Istri so postali Italijani vsled vladne prizanesljivosti tako oholi, tako predrzni, da so v deželnem zboru vlado in vladnega zastopnika tako zaničevali in delali zoper vlado in Slovane take sklepe, da je vlada morala deželni zbor kar zaključiti. Slovanski poslanci so bili pa že prej iz Poreča, kjer ima deželni zbor seje, odpotovali, ker so se bali med zdvijanimi Lahoni za lastno življenje.

(Načelnikom velike občine Pazin) v Istri izvoljen je pazinski odvetnik dr. Dinko Trinajstič. Izvoljen je nečak državnega poslanca D. Viteziča, in brat buzetskega načelnika dr. Mate Trinajstiča, Novi načelnik je mlad mož, ter uže sedaj na glasu kot izvrsten rodoljub in prvoboritelj hrvatske stranke v Istri. Zato bode gotovo vreden naslednik nepozabnega dr. Dukiča, ter mora njegova izvolitev veseliti vsakega slovenskega rodoljuba.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so letos darovali: Društvena ustanovnika prevz. knez in škof Lavantinski dr. Mihael Napotnik v Mariboru 10 gl. in vč. g. dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec, prof. bogoslovja v Gorici 10 gl. Na Dunaju so darovali gg. Leon Bauchal, bankir 5 gl., Rajmund Deu, mag. šef pri južni žel. 5 gl., dr. Vladimir Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. tajnik v fin. ministerstvu 6 gl., Peter Hlačar, urad. sev. zah. železnice 3 gl., Tomaž Jamnik, revident pri južni železnici 5 gl., Josip Karba, c. kr. poštni uradnik 1 gl., Alojzij Kremžar, magistr. svetnik in načelnik magistr. okr. urada v II. mestnem okraju 10 gl., dr. Peter Laharnar, c. kr. okr. kom. sedaj v ministerstvu za notranje stvari 3 gl., dr. Jan Lenoch, dvorni in sodni odvetnik 1 gl., (uže v drugič za V. Vaupotičeve pesni); dr. Jak 50 novč., dr. Janko Pajk, c. kr. profesor 5 gl., dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik 5 gl., J. Šolar, magistr. uradnik 2 gl. Slednjič je društvo prejelo darove: Iz Gradca od g. Frančiška Hrašovca, c. kr. okr. sodn. v p. 3 gl., iz Konjic od g. dr. I. Rudolfa, odvetnika 5 gl., iz Kranja od g. Vikt. Globočnika, c. kr. notarja 5 gl. V Ljubljani pa so darovali gg. Makso Pleteršnik, c. kr. profesor 5 gl., dr. Jos. Vošnjak, dež. odbornik i. t. d. 5 gl., Franjo Žužek, inženjer 5 gl. — Za toliko blagodušnih darov bodi vsem blagim rodoljubnim darovalcem izrečena najiskrenejša zahvala. — Daljne darove sprejema društveni blagajnik vč. g. dr. Fran Sedej, c. in kr. dvorni kaplan in ravnatelj v Avguštineju na Dunaju, I. Augustinerstrasse 7.

Druge avstrijske novice.

(Volilna reforma.) V deželnem zboru dolenje-avstrijskem so levičarji sprožili vprašanje o volilni reformi, in sicer predlagajo, naj se da volilna pravica vsem tistim državljanom, ki je še sedaj nimajo. Volilno reformo so sprožili tudi še v koroškem in češkem deželnem zboru. Tudi drugod jo še utegnejo sprožiti.

(Ne več glavarstev, ampak več glavarjev.) Poročali smo že, da se namerava v Avstriji ustanoviti več okrajnih glavarstev. Zoper to ne bi Slovani nič ugovarjali, ako bi se pri teh uradih nastavliali nepristranski uradniki, ne pa nemški grofi, baroni in vitezi. Zdaj se pa čuje, da se ne namerava ravno več uradov ustanoviti, ampak le več okrajnih glavarjev imenovati, kakor jih je sedaj, in za to porabiti kacic 300.000 gl. Hvala lepa! Menda je v Avstriji preveč novopečenih plemenitašev, kateri hočejo biti dobro preskrbljeni. Vladni časniki pa zatrjujejo, ako jim kdo verjeti hoče, da se bode pri imenovanju novih okrajnih glavarjev oziralo baš na nplemenitaše.

(Na Dunaji se Čehov bojé.) Na Dunaji je blizo 1/4 milijona Čehov. Naravno je, da ti včasih očitno nastopijo. Nedavno so imeli predavanje v obrtnem muzeji, v češkem jeziku. O kako je to vročekrvne židovske pisarje bôdlo v oči. Smešno! Kako bi sicer Dunaj bil tako velik brez Slovanov?

(Na Dunaji) je bilo lani 389 samomorov, grozno!

(V Dalmaciji) je letos mnogo volkov.

(Na Ogerskem) so Slovaki pri volitvi v državni zbor zmagali s svojim kandidatom; vendar enkrat!

(Madjari) imajo novo ministerstvo pod predsedstvom Banfy-ja, prav za prav so pa le novi ministri došli na krmilo, duh vlade ostane žali-bog prejšnji.

(Madjarske homatije.) Novo ministerstvo je komaj dobilo krmilo v roke in že je v nevarnosti. Saskim poslancem ni več obstanka v liberalni stranki. Volilci jih z vso odločnostjo silijo, naj stopijo v opozicijo, in jeden teh poslancev, prof. Schwicker, je svoj izstop iz kluba že naznanil. Vladna stranka ima sedaj kaj malo glasov večine. Torej tudi to ministerstvo bode kmalo šlo; vsaj ne zasluži družega, ker ne bode čisto nič drugim narodom pravično, kakor prejšnje ni bilo.

Ogled po širnem svetu.

(Francozi) imajo novega predsednika svoje republike. Prejšnji predsednik, s katerim ljudje niso bili prav zadovoljni, on tudi ne ž njimi, odpovedal se je nenadoma, ker se je začelo krhati njegovo ministerstvo. Izvolili so zdaj nekega Feliksa Faure-ja, ki je bil do zdaj mornarski minister, in prej le poslanec, in še pred le navaden trgovec. Mož je mirnega značaja in posebno nadarjen.

(V Nemčiji) kuhajo postavo zoper socialiste in prekucuhe, pa utegne ta postava škodovati tudi drugim zmernejšim strankam.

(Nemški državni zbor) je dovolil, da se bodo smeli jezuiti zopet naseliti na Nemškem.

(Na Grškem) nekaj vre. Pomanjkuje menda denarja.

(Italijanci) so v Afriki zmagali.

(Japonci in Kitajci) se še vedno vojskujejo. Njih vojski ste se baš zdaj zelo približali.

Dopisi.

Žalec. Dne 26. decembra m. l. vršila se je v Žalcu prelepa in jako redka slavnost, slavnost, katera je v čast možu, kateremu se je priredila, a je tudi v čast vrlim Žalčanom. Ta dan je namreč slavni občinski zastop žalski, v svoji izredni seji enoglasno imenoval prezaslužnega gospoda Janeza Hausenbichlerja, veleposestnika v Žalcu, zbog njegovih neprecenljivih zaslug za Savinjsko dolino in za žalsko občino še posebej, svojim častnim občanom.

Blagi gospod Janez Hausenbichler zaslužil si je že davno laborovi venec za njegov uspešni in blagonosni trud in nesebično delovanje za drago mu slovensko ljudstvo, posebno pa za priljubljeni mu rojstni kraj Žalec. Ne samo, da je on kot dolgoletni občinski svetovalec in župan žalski deloval in se trudil za napredek in blagostanje žalske občine, je on ustanovitelj „Savinjske posojilnice“, koja deluje pod njegovim načelstvom že mnogo let v blagor našega ljudstva, dalje je osnoval, ukrepil in kot načelnik vodil in še podpira tukajšno vrlo in pogumno požarno brambo, utemeljil je konjsko dirko v Žalci, je neutrudljivi pospeševatelj umne živino- in konje-reje, sadjarstva, vinoreje in poljedelstva sploh. A največje zasluge pa si je pridobil naš nedosegljivi dobrotnik kmečkemu stanu pri razširjenji umnem in uspešnem pridelovanji hmelja v Savinjski dolini. Kajti naš dragi Hausenbichler je ravno tisti prezaslužni mož, kateri je potem, ko je rajnki gospod Jožef Pilger v Novemu Celju začel umno hmeljevo rastlino saditi, prvi to stroko kmetijstva z dejanjem in spretnim persom ter z njemu prirojeno zgovornostjo in z gmotno podporo razširil med poljedelce v Savinjski dolini, katera je donesla Savinjanom že mnogo milijonov denarja. Da, smelo smemo reči, da brez Janeza Hausenbichlerja ne bilo bi hmeljarstva v Savinjski dolini in premnogemu ratarju bi bil že boben zapel prežalostno pesen.

Pa kdo bi mogel našteti vse neprecenljive zasluge, kdo navesti vse dobrote, katere je ta gospod delil ves čas svojega neumornega življenja našemu ljudstvu! Tega pač moje slabo pero ni

vstanu storiti. A njegovo blagonosno delovanje zapisano je z zlatimi črkami v naših hvaležnih srcih!

Ker pa je hvaležnost najlepše plačilo za neutrudljivi trud in neumorno delo prezaslužemu možu, zato je porabil občinski zastop žalski priliko, da je v predimendan svojega ljubečega, prezaslužnega dobrotnika imenoval svojim častnim občanom, da tako vsaj nekoliko pokaže globoko spoštovanje in srčno hvaležnost za ves njega neumorni trud v prid in blagor občine žalske in Savinjske doline.

Zvečer, ko se uže je storil mrak, zbrala se je vrla žalska požarna bramba in se vstopila vsaki mož z razsvitljenim lampijonom v roki v krogu pod okna stanovanja našega slavljenca, in vrli žalski moški pevski zbor s pripomočjo gospodov pevcev iz Griž in Gotovelj, pa je v sredini zapel podoknico v treh milodonečih slovenskih pesnih v navzočnosti celega občinskega in tržaškega zastopa in nebrojne množice ljudstva. Po dovršenem petju pa se je podal celi občinski zastop, na čelu mu gospod župan Jožef Širca, v stanovanje slavljenca, katerega je držala neusmiljena bolezen na bolniški postelji in gospod župan izročil je po jedernatem nagovoru častno diplomo blagemu gospodu. Ko se je gospod Hausenbichler v ginljivih besedah do solz ganjen zahvalil ter vsakemu posebej stisnil desnico in ko je pod oknom vse ljudstvo zaorilo do neba segajočim trikrat živijo, našemu slavljencu, tedaj pa ni ostalo suho nobeno oko, in iz vseh src so puhtele srčne prošnje v sinje nebo do Vsegamogočnega, da on zopet ozdravi in nam ohrani še dolgo dolgo let našega nam dragega dobrotnika in očeta Janeza Hausenbichlerja!

Iz Gornje Radgone. (Bračko obsojen.) „O dober dan gospod! Ali se vam nič ne smilijo čevlji, da gazite ob takem vremenu po snegu, ko bi vender lahko doma za pečjo sedeli in tabak pušili? Pri meni je drugače, ker ne strpim kar nič doma, kakor da bi imel kršele po celem životu, in mislite, da mi gre prehudo? Kaj še! Sicer pa me danes že precej zebe, zato bom polkual malo tje h Kürbusu, da se pogrejem in morebiti kaj novega zvem, kakor nedavno. —“

Tako me je nagovoril našim čitateljem že znani Jakopinček, gornjeradgonski rokovnjač, ko sem šel po nekih opravkih. Veselilo me je, da sem ga zopet enkrat našel, vedoč, da ima vedno kaj zanimivega v svoji krošnji.

„Tako tedaj h Kürbusu greste? Menda že pa na Bračka prežite, da bi ga v zvezde vkovali?“

Stopi za korak bliže k meni in se plaho ozre ali ga morebiti kdo ne sliši, potem pa mi reče:

„Vam že znam zaupati, drugače pa živemu krstu ne: To že menda veste, da je Bračka bil obsojen, pa tega menda ne, kako slovesno je svojo obsodbo obhajal tam pri Kürbusu; to vam je bil pravi teater. No, da ne bom vaše radovednosti dalje mučil; povem vam, da sem tisto-krat — bilo je menda na sveti post — sedel zadej v enem kotu pri frakeljcu „žgečega“ ter premišljal, kje bom obhajal Božič. Pri drugih mizah je razgrajala vesela družba, Bračko in njegovi pajdaši; zaradi hrupa in vinske razburjenosti se nikdo ni zmenil za me. Zdaj vzdigne Bračko svojo preroško postavo izza mize in vse umolkne. On pa začne, oj čudo! v preroški vzneseni besedi, kakor kak prerok sv. pisma. Sicer sem tisto sedaj že pozabil, pa takrat sem si skrivaj zabelježil in če se vam poljubi, Vam lahko pokažem.“

Potegne iz žepa umazan list, na katerem so bile tele Bračkove besede:

Dragi, ki edini ste še zvesti
Po sramotni smoli mi ostali,
Krépite se tukaj mirne vesti!
Kaj b' se Pükla in „pajbara“ bali?
Niš ne dene, če mi svet se smeje,
In čeravno tlači me do tal:
Duh bo moj zdaj mislim še ostreje,
Ter se vkaniti ne bode dal.

Potegne krepki, rekel bi kravji požirek, potem nadaljuje:

Mnog ovekovečen čin bo moj;
Tudi ta današnji ni kar bodi.
Vendar, kje je moj spomin nocoj?

Vse se čudno mi po glavi blódi.
Ha! ta Púkl púklast in „pajbar“
Sta me „rajnišev petnajst koštala“
Záto, ker naj b' nekam me pihála,
Vendar prvokrat in več nikdar!
Kaj pa sta potem mi dala?
A, že vem, da nekaj bi podpisal,
Čemur bi se Nemci mi smejali,
S prstom na spokornika kazáli,
Jaz pa si sramote solze brisal.
Jaz, da tožen bil bi po pravici
Ter nesramno bil o nju govoril,
Javno naj obtožim se pred škrici?
Tega nisem in ne bodem storil.
Odpuščenja naj še slednjič prosim
In po časnikih objavim to,
A povrh naj društvu svotico,
Do katerega sovraštvo nosim
V svojem plemenitem srcu vedno,
Kot darilo pripoznanja dam?
Ne, nikdar! to lepo ni, ne čedno,
Saj zaveznike povsod imam.
Saj je bil sodnik moj zvest prijatelj,
Mnogokrat mi dober pomagatelj;
Vas imel sem štiri ali pet,
Česa bi tedaj se hotel bati?
Reci kdo, da ni narobe svet,
Moral sem pravici se — udati.

Ves vspehan zdrkne na stol, zvrne kupico
v neskončno globočino svojega nikdar sitega že-
lodca in samozavestno pogladi svoje mustače
češ, „Franček, zdaj pa si dobro povedal“. Vsi so
ga začudeni gledali, strmeč nad njegovo modro-
stjo, in nekak sveti strah jih je prešinjal. In
zdaj se glasi od nekod Lasbacher, tehtna priča,
in se „stegne“ kaj mislite, kako? Nič drugače
nego v verzih, sicer malo slabših, kakor njegov
mojster:

Kaj tak žalostno povešaš glavo,
Če si pogorel in mi s teboj?
Saj si bógat, mošnjo imaš zdravo,
Pijmo ga na tvoj račun nočoj!
„Saj sva dva!“ tako si meni djal,
Ko domov sva neki večer šla;
Saj sem tudi jaz korajžno stal,
Ter pravici na nogé pomagal.
Štir sto, saj veš kje, imam dolga,
Pa se ne bojim celó vraga.
Da sem le za te orjaško lagal . . .

„Kako se vam kaj zdijo ti ljudje?“ me
porogljivo vpraša.

„Vidi se jim pač, da imajo vinski duhovi
svojo posebno moč do njih, moč, ki je mi drugi
ne poznamo. Še veste kaj več?“

„Saj res! Ravno ste me spomnili na vinske
duhove. S temi so si hoteli ti krasni možje že
pred kazensko obravnavo delati pogum in zadu-
šiti svojo kosmato vest, in če se ne motim, je
omenjeni krčmar celó stavil (seveda za pijačo),
da Bračko pravdo dobi. Pa ko bi vedeli, kako
se preroku toži po Škrlecevem vinu od tistega
časa, ko je nehoté pred dotično krčmo imel
smolo, katere ga niti nad vrata naslikani angelj
ni mogel obvarovati ha, ha! Toda čujte ga raje
sami.“

Prav iz srca si mi govoril.
In čislam te močno zárad tega;
Vendar rešil nisi me, ne zlega,
In oh, ah, o joj! ne bom več pil
Vinca dobrega, kot sem poprej,
Ki pri „angelju“ tak gladko teče — —
Ker je moje tam kaj vir nesreče,
Zato žajfal bom ga tu odslej.

„Vesolja se je zaiskrilo pri teh besedah oko
krčmarju, ki je stopil k mizi in trkal z vsemi
na prerokovo zdravje, a tedaj se izmuznem jaz
iz svojega kota ter zakličem med nje:

Gorjé vam, ki rodú ste izdajice,
Dosegla enkrat bo vas moč pravice!

in smuk zginil sem skozi vrata na prosto. Kako
so dalje govorili in kaj so ukrepali, mi ni znano,
samo to vem, da so jim že zvezde migljale, ko
so tavalji proti domu. Kako dostojno so obhajali
sv. večer, si lahko mislite.“

Ker ga je mráz spreletaval po vseh udih,
odslovil sem ga, da se malo pogreje, sam pa sem
krenil dalje po svojih opravkih.

Hujbarski.

Hajdina. Naše bralno društvo imelo je
dne 6. prosinca t. l. v Muršcevejev gostilni po v
„Domovini“ objavljenem sporedu svoj občni zbor.
Zbralo se je toliko občinstva, da nismo imeli
prostora — kar je gotovo pomenljivo za hajdin-
ske razmere; znamenje, da se ljudstvo zanima
za naše podjetje, dokaz, da se je jelo zavedati
svoje narodnosti.

Po običajnem pozdravu in po poročilu, iz
katerega smo povzeli, da je imelo naše mlado

društvo v preteklem letu 56 udov 29 gl. 60 kr.
dohodkov in še nekaj preostanka, vršila se je
volitev novega odbora. Izvoljeni so bili: pred-
sednikom g. Fran Podobnik, namestnikom, gosp.
Martin Muršec, tajnikom, g. Alojzij Pogrujc, bla-
gajnikom č. g. Ivan Jodl in odbornikoma gg. Ivan
Grahar in Andrej Šlamberger. Novi odbor nam
je zanesljiv porok, da bo kos težavnej nalogi,
ki ga čaka, da bo odstranil vse do sedaj razvoj
društva ovirajoče zapreke.

Koj po volitvi imel je odbor svojo prvo
sejo, v katerej smo sklenili: a) se naročiti za
tekoče leto na 3 iztise „Kmetovalca“, 2 iztisa
„Domovine“, 3 iztise „Sl. Gospodarja“, na „Mir“,
„Dom in Svet“, „Vrtec“, na „Slov. knjižico“ in
na „Detoljuba“, ter ostati ud „Družbe sv. Mohora“
in pristopiti k „Slov. Matici“; b) prositi krajni
šolski svet, naj nam prepusti jedno šolskih sob
v društvene namene.

Odborovej seji sledila je prosta zabava.
Domači pevci zapeli so marsikatero veselo; na-
rodne pesni donele so iz vseh grl; vladala je
občna navdušenost, vse je bilo židane volje.
Izmed napitnic, ki so se vršile, omenim le oni
g. predsednika, kateri je napil presvitlemu
cesarju in biseru našega naroda — slovenskej
pesni.

V tako veseli družbi je nam prehitro pote-
kel čas; podajali smo si roke v ločitev s željo,
doživeti še obilo takih veselíc, ločili smo se s
prijetno nado, da naše društvo ne bode hiralo,
temveč se krepko razvijalo, cvetelo in rodilo
obilo dobrega sadu.

Iz Ljutomera. „Slovensko pevsko društvo
v Ljutomeru“ priredilo je na Silvestrov dan za-
bavni večer s petjem in plesom Burno tleskanje
pokazalo nam je, kako vrlo prospeva pevsko
društvo. Večer je bil res sijajen. Pozdravljali smo
naša dobro došla g. dr. Rosina in g. dr. Mihaliča.
— Na sv. treh kraljev dan priredila je tukajšnja
Fran-Josipova šola tombolo v prid ubogih šol.
otrok. Prostori g. Vaupotiča bili so prenapoljeni.
Slavno občinstvo od daleč in blizu nam je do-
kazalo, da mu je ležeče mnogo na bodočnosti,
blagorju in procvitu našega slovenskega naroda.
Čisti dohodek znaša čez 102 gl. Slovenski očetje
in matere, pošiljajte še tudi naprej svoje otroke
v krasno, slovensko šolo; saj se vam v slovenski
šoli pomaga, kolikor je le mogoče. Pomaga se
vam mnogo z darovi vrlih narodnjakov, pravič-
nimi krajcarji, med tem ko love vaši nasprot-
niki vaše uboge otroke z judeževimi groši v
nemško šolo. Le svoji k svojim, slovenski otrok
v slovensko šolo. In če pride kateri nasprotnik
k vam ter vas hoče vloviti v svoje zanjke, vz-
amite palico v roke ter mu pokažite luknjo, ki
jo je napravil tesar. Torej slovenski stariši po-
zor! — Novo došla g. dr. Rosina in Mihalič,
vrta narodnjaka in iskrena rodoljuba, delujeta
marljivo za narodno stvar. Posla imata dovolj
in že sta sedaj v prvem tednu skoraj preoblo-
žena z delom. Vidi se, da se že slovenski kmet
zaveda in ne nosi svojih krajcarjev onim, ki ga
spravljajo v pekel. Torej pa slovenski kmetje,
le k svojim slovenskim doktorjem zahajajte in
ne k onim nemčurjem, ki vedno hujskajo proti
slovenskemu narodu in ki hočejo slovenskega
kmeta popolnoma ugonobiti. G. doktoroma pa
želimo prav dober uspeh pri njiju delovanju. Slo-
venec se vzdiga in sovražnik propada!!!

Ruše. Redkokedaj je v naših časopisih čit-
tati poročila o delovanju našega bralnega društva
in v obče o tukajšnjem narodnem življenju. Dasi-
ravno nimamo navade, obešati vsako malenkost
na veliki zvon, vendar ne misli, dragi bralec, da
smo tukajšnji borilci za narodno stvar zavrgli
puške v koruzo in prestopili v nasprotni nemški
tabor, kar se žalibog pregostokrat dogodi v drav-
ski dolini. Ne misli, dragi bralec, da dremljemo
zdaj, ko se je Slovincem napovedala nekaka tri-
desetletna vojska.

Samega sebe hvaliti, pravijo, ni lepo; resnica
se pa sme vendar vsikdar in povsod govoriti.
Mi prebivalci ruške fare še res nismo vsi vzorni
rodoljubi, mnogo je še takih, katerim je narodnost
deveta briga in kateri se klanjajo tujemu, na-
sprotnemu življu — nemčurstvu, vendar pa je
večina naših prebivalcev takih, ki so res probu-
jeni Slovenci, ki imajo v sebi nekaj ponosa, da
se pretaka po njih žilah slovenska kri, ki vselej

in povsod radi slovenski govore in se tako ne
sramujejo svojega materinega jezika.

Da je resnica, kar sem tukaj povedal, pričuje
tudi zadnja veselica našega bralnega društva,
ki se je priredila na sv. Štefana dan v gostilni
gosp. Novaka. Vsi prostori bili so udeležencev
prenapolnjeni, med katerimi je bilo lepo število
častitih Mariborčanov, kateri so nam toli prijazni
in naklonjeni, da nas počastijo s svojim prihodom
pri vsaki veselici. Tudi iz Št. Lovrenca, Pušave
in Lembaha prišlo je precejšnje število gospodov
in gospodičin, kar nas je veselo iznenadilo. Kaj
lepo je tudi bilo, da so se veselice udeležili skoraj
vsi ruški vaščani. — Igra „Zakonske nadloge“,
katere glavna misel je, da zakonska žena o svo-
jem možu večkrat krivo sodi, da mu predbaciva
neresničnosti, kar večkrat povzročuje njeno ob-
upnost in žalostne in nesrečne razmere med za-
konsko dvojico, igrala se je izborno, kar je pri-
čala občna zadovoljnost med poslušalci. — Ruški
pevci so že dolgo na dobrem glasu; tudi ~~takrat~~
so kaj izvrstno prepevali pod vodstvom spretnega
pevovodja. Po dokončani veselici zabavali smo
se še dolgo v noč ter se naposled razšli s pre-
pričanjem, da smo se udeležili poštene veselice,
kjer je prekrasna slovenska pesem razvedrila naša
srca, da smo vsaj za nekaj časa pozabili svoje
skrbi in težave, kjer je premila in prelepa slo-
venska beseda zbudila v nas ljubezen in nav-
dušenost do našega materinega jezika, kjer smo
videli, da se tudi Slovenec, ki je dosegel višjo
čast, z veseljem druží s slovenskim kmetom. Z
združenimi močmi bodemo Slovenci res kaj dosegli,
kar je v navdušenem govoru povedal nek izvrsten
govornik iz Maribora.

Toraj Rušani, prepričali ste se, da ima bralno
društvo blag in dober namen; podpirajte je, kajti
na ta način mu bo mogoče, podajati svojim učom
še več koristnega berila in prirediti še več lepih
veselic. Bralno društvo naj bo narodna trdnjava
na slovenski meji, mi pa moramo biti pogumni
vojaki na straži, ki ne pustimo, da bi sovražnik
prekoračil naše meje. Bog in narod! k

Iz Maribora. Tukaj začelo se je zadnji
čas za Slovence vse drugo življenje. Slovenski
zabavni večeri ter veselice sledijo drug drugemu,
in jaz sam sem se preselil raji sem dol, da jas-
neje vidim, kaj da se godi. Čitalnični Silvestrov
večer se je jako dobro obnesel; igrali sta se dve
igri, in sicer „Svitoslav Zajček“ ter „Kje je
meja?“ obe jako dobro, kakor se je tudi dobro
pelo ter tamburalo.

Dne 6. t. m. imelo je zopet „Delavsko bralno
in pevsko društvo v Mariboru“ pri „Gambrinu“
svojo veselico. Že ob pol 8. uri bila je dvorana
skoro čisto natlačena ljudi, pa ne vem, kaj da
je zaviralo, da so se še le ob pol 9. oglasili tam-
buraši s čitalnice, ki so iz prijaznosti sodelo-
vali, in da se je veselica sploh tako pozno za-
čela. Upamo, da bo prihodnjič drugače, ter da
nam ne bo treba tako dolgo čakati na zabavo,
kajti tako tudi doma lahko sedimo. Ko so od-
igrali tamburaši, začela se je igra „Čegava je“.
Ako pomislimo, da so vsi igralci ter igralke iz-
ključljivo delavskega stanu, smelo trdimo, da so
igrali izborno! Jela ter Dragotin, (gč. Flucherjeva
in g. Šmigoc) ki sta imela glavno vlogo, rešila
sta jo izvrstno; Špela (g. Šmigoc) povzročila je
jako dosta smehú. Izvrtno, prav naravno igrala
je tudi Milica (gč. Kregarjeva) istotako so stotnik
Planšar (g. Kregar) Neža (gč. Skrbinšekova) Šu-
man (g. Skrbinšek) Treza (gč. Ivanuševe) Olga
(gč. Vaudejeva) ter Davorin (g. Tratnik) ki je
našel nevesto še le na koncu, častno rešili svojo
nalogo. Še celo Radoslav (g. Križan), star pijan
dijak igral ter pil je prav naravno, kakor da bi
to vlogo poznal že iz praktičnega življenja. Petje
za odrom mej igro bilo je malo preglasno. Prav
primerna pa je bila pesem na koncu igre, katero
je navlašč vglasbil g. Budna, v igri pel je mešan
zbor Sattnerjevo: „Slovan na dan“ tako izvrstno,
da jo je moral ponavljati na splošno zahtevanje
občinstva. Istotako morali so ponavljati tambu-
raši drugo skladbo, katero so igrali. Zapel je še
mešan zbor „Slovo od domovine“ ter „Na pla-
nini“ moški zbor pa „Šumski čar“.

Tudi pri tomboli bilo je dovolj smehú, naj-
več smehu povzročil je vrabec, ki je veselo sfrčal
iz škatlje, ko je radovedneš hotel pogledati, kaj
da je dobil.

Ta veselica presegala je pač vse druge veselice, ktere je društvo do sedaj priredilo. Čast pač gre v prvi vrsti g. predsedniku Skrbinšku, ki se toliko trudi za povzdigo društva; dokler bo društvo ostalo v teh rokah, kakor je do sedaj, dokler bo imelo take odbornike, kakor jih ima zdaj, ki niso samo po imenu odborniki, ampak vsi delujejo za društvo, napredovalo bo gotovo prav lepo. Kakor sem slišal, misli društvo 3. svečana t. l. zopet prirediti veselico; gotovo zopet pridemo vsi.

Saj, ko smo se v nedeljo vračali domov, bilo je vse zadovoljno, še celo zvezde, če tudi zakrite s sneženki, radovali so se z nami. . .

Vonimir.

Narodno-gospodarske novice.

Uloge obrtnikov.

Obrtniki, osobito rokodelci so že v starih časih znali rabiti poleg orodja tudi pero. Pisali so pa v tistih zlatih časih le bolj pesniške izdelke. Dandanes pa je postal svet prozaičen, to je, resnoben, posebno za obrtnike in rokodelce. Da bi ti pesmi skladali, to jim ne pride niti na um, imajo pač druge brige. Pisati in računati morajo dandanes tudi rokodelci in obrtniki sploh, in to nikakor ne malo.

Rokodelec, ki ne računi in ne piše, ne more izhajati v današnjih časih. Predno že začne svoj samostalni obrt, mora vse dobro preračunati, ali mu bode mogoče in kako mu bode mogoče izhajati. Natančni proračun je podlaga njegovemu početju in delovanju. Kadar si je ustanovil obrtnik svojo delavnico ali prodajalnico, prva reč je, da sestavi pregled (inventar) vsega tega, kar je utaknil v svoj obrt. Obrtnik mora toraj že za svojo notrajno rabo rabiti pridno pero in svinčnik (kredo); zlasti v tej točki ne sme nikoli zanemariti računa, koliko ga stane surova tvarina, koliko njeno izdelovanje, da potem zna izračunati, po katerej ceni mu je prodajati umetne in obrtno pretvorjene izdelke. Veliko važnejše so pa še tiste pisane zadeve raznih obrtnikov, katere oni pošiljajo med svet.

Obrtnik mora dandanes pisati vse polno; on piše raznovrstna pisma: naročilna, poizvedovalna, opravičevalna itd. Piše račune, pobotnice, nakaznice, pogodbe itd. Če učenca sprejme v nauk, kaže mu previdnost, da sestavi pogodbo z njegovimi stariši zaradi učenja in družih okolščin. Kedar je učenca sprejel v nauk mora to naznaniti svoji obrtni zadrugi, kateri priobči ob enem poglobitve točke pod katerimi je sprejel učenca v nauk. Isto tako veže obrtnika postava, da naznani obrtni zadrugi, kadar se je izučil učenec. Takrat mora mu dati ob enem učno izpričevalo, katero mora podpisati tudi obrtna zadruga, da ima pravo veljavo. Obrtnik mora tudi svoje pomočnike zglašati zadrugi, kajti tudi od teh mora zadruga biti obveščena v tem obziru, kjer so bili v delu in službi. Obrtni zadruga morajo tudi pomočnikom podpisovati službene svedoče. Rokodelci so dalje obvezani, kakor je to sploh znano, vse svoje delavce naznanjati bolniškim blagajnicam, katere morajo vedeti, kedaj je učenec ali pomočnik vstopil v službo ali izstopil. Enako se mora naznaniti tudi njih bolezen bolniškim blagajnicam. Razne te pisarije in vloge obrtnikov so važne; treba je torej, da jih vsak obrtnik sam izvrši, ne da bi zato prosil družih ljudi. Še važnejše so vloge, katere je vlagati obrtnikom pri c. kr. gosposkah, posebno pri c. kr. okrajnih glavarstvih ali pri magistratih (Celje, Ljubljana, Maribor, Celovec itd.); te vloge morajo biti kolekovane in so zaradi tega dokaj važnejše. Vsak obrtnik mora namreč svoj obrt objaviti gosposki, da dobi od nje do voljenje izvrševati obrt, da dobi obrtni list (patent). Najpriprostejše so v tej zadevi vloge za proste obrte. Kdor namreč hoče izvrševati prost obrt, temu ni družega treba, kakor, da gosposki naznani to, da je dostaleten in da je avstrijski državljan, kar z dvema prilogama lahko dokaže (krstni in domovinski list). Kakor znano, je pa prostih obrtov jako malo. Po obstojeh postavah je največ rokodelskih obrtov. Kedor hoče rokodelski obrt izvrševati, ta se

mora pred gosposkami že bolj izkazati; kajti izpričati se mu je, da se je rokodelstva izučil in da je bil najmanj dve leti pomočnik. Tako prošnja je treba vrh tega še podpreti z eno, oziroma dvema prilogama. Še temeljitejšo ulogo morajo napraviti oni prosilci, kateri se oglašajo za dopuščeni (koncesjonirani) obrt. Zakaj? Pri dovoljevanji prostih in rokodelskih obrtov so vezane gosposke na postave; izvrševanje teh obrtov ne morejo in ne smejo ovirati. Vse drugače pa je pri dovolitvi dopuščenih obrtov; tukaj imajo gosposke proste roke, one jemljejo, ali pa ne, v pošteev razloge, katere navaja prosilec. Zato morajo biti take prošnje posebno temeljito sestavljene. S temi vrsticami nameravam torej opozoriti naše čestite bralce-obrtnike in rokodelce, da se natanko seznanijo z vsebino raznih ulog, katere je treba podajati gosposkam. Na tem mestu ne moremo razlagati natančno njih oblike, tudi tega ne, kako morajo biti kolekovane. Želimo pa, da bi zlasti vsi obrtniki, kateri delajo take vloge pogledali po potrebi za vsak slučaj v knjigo „Obrtno spisje“, (spisal Funtek, založil Drag. Hribar) in da bi torej vse svoje vloge na različne gosposke delali v milem našem slovenskem jeziku.

Književnost.

(Izšla je 1. številka „Jugoslavjanskega Glasnika in Stenografa“) se sledečo vsebino:

I. Glasnik. 1. Godna kapelica, zložil A. A. (slika); 2. Петдесетгодишнини юбилей на българската периодическа литература; 3. Školsko u Hrvatskoj, napisao ff.; 4. Lepa naša domovina, spisal P. K. (slika); 5. Kulturno-zgodovinske novine; 6. Kazno. II. Stenograf. 7. Stenografija v izvirni bulgarski zemljedoljsko promišleno izloženo v Plovdivu (slika); 8. Dr. Izidor Kršjavi (slika); 9. Prof. Ivan Krušič (slika); 10. Crnska stenografija (slika); 11. Šestna jednoga stenografa po nauku, spisal J. Zubovir II. Nenadovih; 12. Stenografske novine; 13. Iz tujih dežel Književnost. III. Stenografska priloga. 14. Godna kapelica, zložil A. A.; 15. Šumi Marica, zložil A. Aškerc; 16. Pčev na T. Burmana, po slučaju na 50-godišnji jubilej na bulg. periodičeska književnost; 17. Stenogram na sličata pčev, spored „dobratno pčev“; 18. O početku i razvitku stenografije u Hrvatskoj; 19. Šestna jednoga stenografa po nauku, od J. Nenadovih; 20. Primeri k članku o samoglasnost; 21. Narodni pregovori; Korist stenografije; IV. Posebna priloga. Bolgarska iz Vračanske okolice (slika prof. Ivana Mrkvičke.)

Iznenadil nas je ta list, kakor po svojej bogatej vsebini, tako tudi po svojej elegantnej obliki in finem tisku, ki dela čast Hribarjevi tiskarni, posebno pa so slike vse izvirne jako lepo izdelane ter najčisteje tiskane. Pri vseh teh izbornih lastnostih je pa sploh ta list svoje vrste, kakoršnega še dosedaj na slovanskem jugu ni bilo, ter se mora že prvi pogled vsakemu prikupiti, a zanimal bode posebno prijatelje južnoslavjanske vzajemnosti, ker je pisan v vseh štirih razrečjih slavjanskega juga, in priobčuje vse važnejše vesti na kulturno-zgodovinskem polju iz Hrvatske, Bolgarske, Srbije in Slovenije; vsaka vest je pisana v onem jeziku, katerega plemena se v prvi vrsti tiče. Ilustracije so izdelane po izvirnikih prof. Mrkvičke v Sofiji, prof. Angelova v Plovdivu, akad. slikarja Grilca v Ljubljani, a fotografije po proizvodih znanega spretnega amateurfotografa Srečka Magoliča v Celju, kateri je bil že odlikovan na nekotnih fotografskih razstavah; potem po fotografijah dvorskih fotografov Jovanića v Belemgradu in Karastojanova v Sofiji. A stenografični del je litografiran v Draždanih tako čisto in pravilno, da se more meriti s prvimi strokovnimi listi na svetu. Kakšna velika razlika je med prvimi petimi tečaji tega lista in sedanjim šestim. Tukaj se vidi napredek v stroki, a vidi se tudi, da uredništvo razpolaga z izdatnimi duševnimi in gmočnimi sredstvi, da doda listu tak obilen zadržaj in tako krasno obliko, pri vsem tem da je cena toliko nizka (2 glđ. 50 kr. na celo leto.) Urednik gosp. prof. A. Bezenšek je razpisal v prvi številki še posebno nagrado 400 kron za štiri najboljše kulturno-zgodovinske članke, pisane v slovenskem, hrvaškem, srbskem ali bolgarskem jeziku. Kakor smo zvedeli, prinese „Jugosl. Glasnik“ v prvem poletju kot prilogo še nekatere glasbene novosti našega slavnega umetnika Davorina Jenka. Tudi slike prvih umetnikov in umetnic, pisatelj in pisateljica na slovanskem jugu bodo prišle na red. Krasna slika naše gledališne umetnice gdč. Nigrinove v vlogi Ofelije je že izdelana v Pragi ter pripravljena za 2 številko. Razne narodne nošnje iz slovanskega juga bode videti v vsaki številki; sploh ga bodo

krasile le izvirne slike vzete iz narodnega življenja Jugoslovancov. A tudi slike najlepših pokrajin in mest bode prinašal: v prihodnji številki pridejo slike iz postojinske jame, katere je pri električni razsvitlavi posnel postojinski fotograf Šeber, čegar fotografije so bile tudi odlikovane l. 1892. na Plovdivski razstavi. Tako bode list dostojen svojega imena „Jugoslavjanski Glasnik“.

(Knjižica za mladino). Temu hvalevrednemu literarnemu podjetju je izdajatelj g. And. Gaberšček, lastnik tiskarne v Gorici, bivši učitelj. Prvi snopič je dotiskan in obsega povesti: „Dva brata“, katera je dobila častno nagrado 100 K. od g. prof. Bezenška ter „Milosrčna Zorana“. „Knj. za ml.“ bode izhajala vsak mesec v trdno vezanih snopičih, obsežnih 5—6 pol. Prvi zvezek ima celó 6½ tiskanih pol. Za celo leto znaša naročnina 1 glđ. 80 kr. ali 20 kr. za vsak snopič posebe. Gotovo zelo nizka cena. Kdor ve, kako zelo treba našej mladini dobrih primernih spisov, bode gotovo od srca hvaležen možu, ki se je namenil izdajati tako važno slovstveno delo. Naj bi pa ne bilo šole, niti premožnejše družine na Slovenskem, ki bi ne imela pod svojo streho. „Knj. za ml.“ Upamo, da se posebno učiteljstvo in duhovščina okleneta tega vsega priporočila vrednega podjetja. Slovanski stariši, ako hočete svojim otrokom napraviti veselje, omislite si za poskušnjo I. zvezek „Knj. za ml.“ Lepšega daru ne morete dati svojim otrokom!

(Gluhonemi.) Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojevanja. Spisal Anton Rudež, učitelj v goriški gluhonemnici. V Gorici l. 1894. „Goriška tiskarna“ A. Gaberšček. 25. slik. Cena 1 glđ. 50 kr. Str. 341. Ta knjiga je izšla pred kratkim. Deželni zbor goriški je dal g. pisatelju 300 glđ. nagrade za to delo, ki je prvo te vrste na slovanskem jugu. Da je knjiga zagledala beli dan v Gorici, je naravno, ker tukaj je doslej sploh jedina slovanska gluhonemnica. Gospod Rudež je splošno priznan kot strokovnjak v poučevanju gluhonemnih nesrečnikov, kot takega ga cenijo tudi Italijani. Pisatelj je delal na tej knjigi veliko let; in moral še le ledino orati na marsikako stran. Takoj s početka so naznačeni viri, iz katerih je pisatelj zajemal. Štiriinštirideset jih je v raznih jezikih, število kaže, koliko se je moral pisatelj sam učiti, sam preiskovati in primerjati vse možne teorije, vsa možna mnenja, predno je nastala knjiga, kakoršna je.

VI. Izkaz.

Za prevožnjo telesnih ostankov nepozabnega nam g. Josipa Freuensfeld-a v Ljutomer in v poskrbo primernege mu spomenika, dospeli so nam nadalje sledeči prispevki:

Gospa Ana Robek 2 kroni, gospodična Minka Erjavc 1 krono in gospod Karol Jurčić 1 krono vsi v Ljutomeru. — G. Miha Nerat, nadučitelj v Leitersberg-Krčevina nabral je v Mariboru 46 kron in 40 vinarjev in sicer so darovali: gospdč. Hübl, učiteljica v Selnici 1 krono, gdč. Ana Janžar, učiteljica v Jarenini 1 krono, gdč. Berta Aufrecht, učiteljica v Mariboru 1 krono, gosp. Friderik Pučelik, učitelj v Framu 1 krono, gdč. Marija Turk, učiteljica v Studencah pri Mariboru 1 krono, g. Martin Lesjak, učitelj v Rušah 1 krono, gosp. Janez Urlep, učitelj v Št. Ilju 1 krono, g. Fran Sijanec, nadučitelj pri sv. Jakobu v Slovenskih goricah 1 krono, g. Vekoslav Krivec, učitelj v Slivnici 1 krono, g. Anton Gselman, učitelj v Dobravec 2 kroni, g. Peter Pavlin, učitelj pri sv. Petru 2 kroni, g. Janez Spritzei, 2 kroni in gosp. Anton Zabukošek 1 krono in 40 vinarjev, oba učitelja pri sv. Marjeti ob Pesnici, g. Jurij Arnuž 2 kroni in g. Fran Pristnik 1 krono, oba učitelja pri sv. Jakobu v Slov. goricah, gosp. Karol Kotnik, nadučitelj v Selnici 2 kroni, g. Jože Lasbaber, nadučitelj v Rušah 2 kroni, g. Jože Slekovec, nadučitelj 2 kroni in g. Ivan Klenovšek, učitelj 1 krono, oba v Jarenini, g. Anton Vrnik, nadučitelj v Limbužu 1 krono, g. Filip Hauptman, učitelj v Svičini 1 krono in g. Fran Breznik, učitelj 1 krono, oba v Lehnu, g. Karol Pestevšek, nadučitelj v Slivnici 1 krono, gosp. Matija Lichtenwaller, učitelj v Rušah 2 kroni, g. Fran Pirkmaier, nadučitelj v Framu 1 krono, g. Ivan Weixl, nadučitelj v Kamnici 2 kroni, g. Vinko Jug, učitelj pri sv. Miklavžu na dravskem polju 1 krono, gosp. Henrik Schreiner, c. kr. ravnatelj na učilišču v Mariboru 4 krone, g. Kotzmutz, nadučitelj pri sv. Urbanu 1 krono, g. Jože Cizel, učitelj v Lembahu 2 kroni in g. Miha Nerat, nadučitelj v Leitersberg-Krčevina v Mariboru 2 kroni. — Gospodična Ivanka Kralj, učiteljica v Ljutomeru, nabrala je 44 kron in sicer so darovali: g. Josip Mihelič, nadučitelj 2 kroni, č. gosp. Ivan Kunce, župnik 2 kroni, č. g. Jernej Pernat, kaplan 2 kroni, g. Fran Vaupotič, gostilničar 2 kroni, g. Florijan Laznik, c. kr. stražnik 2 kroni, gosp. Svoimir Senčar, trgovec 2 kroni, bralno društvo 4 krone, ljudska šola 2 kroni, g. Fran Košar, slikar 2 kroni, neimenovan, c. kr. stražnik 2 kroni, gdč. Berta Huber, učiteljica 2 kroni, g. Jernej Korošak, c. kr. poročnik 2 kroni, velecenjena obitelj Čvetko 3 krone, gosp. Ivajnsič, trgovec 1 krono, g. Josip Benko, učitelj 1 krono in g. Dragotin Kreft, kmet 1 krono, vsi pri sv. Jurju ob Ščavnici, g. Fran Serajnik, sedaj učitelj na Hajdini pri Ptuj 2 kroni, g. N. Persón, ž. postajevođa v Kapeli 1 krono, nekateri so darovali po 40 vinarjev in na kegljišču g. Podrepška, gostilničarja pri sv. Jurju ob Ščavnici, se je nabralo skupaj 1 krona in 34 vinarjev. — Iz Kanala pri Gorici sprejeli smo po gospodični Ivanki Kralj oziroma po gospodični El. Manzoni sledeče

prispevke: Brezimski 2 kroni, brezimenski, c. kr. pristav 2 kroni, gosp. Podgorski, c. kr. pisar 1 krono, gosp. I. E. Malnič, c. kr. kancel. 1 krono in brezimenski 1 krono vsi v Kanalu. — N. N. v Ljutomeru 16 vinarjev. — Na mesečno krožno nabiralno polo v Ljutomeru nabralo se je za mesec gruden 9 kron in sicer so darovali: gospa Šlamberger 2 kroni, gospa Sršen 1 krono, gospa Vršič 1 krono, g. Ivančič 1 krono, č. g. Ozmeč 1 krono, č. g. Brglez 1 krono, g. Vaupotič 1 krono in g. Čagran 1 krono.

Udje učiteljskega društva v Ljutomeru plačujejo na mesec po 1 krono.

Vsem p. n. darovalcem in darovalkinjam izreka podpisano društvo najtopleje zahvalo. Bog povrni stotero!

Za učiteljsko društvo v Ljutomeru.

Fran Čeh, tajnik.

Na V., dné 1. januarja 1895.

Spoštovani gospod!

Obupaval sem že, kako bom preživel sebe in četvero svojih otročičev, ker ni bilo od nikoder zasluzka. Tu mi je previdnost božja poslala Vas, da ste mi naklonili dela, pri katerem sem zaslužil toliko, da sem v minolem letu sebe in svoje ne le pošteno preživil, temveč, da sem si celo nekaj desetakov prihranil za boljše čase. Dolžnost me veže, da se Vam za to o novem letu prav pristržno zahvalim ter Vam vošim obilo sreče z nebes. Z najodličnejšim spoštovanjem udani

P. K.

Kdor hoče prevzeti delo, o katerem govori pisec gorenjega pisma, znati mora dobro pisati slovensko. — Vprašanja in ponudbe pošiljajo naj se pod naslovom: I. F. T. poste restante v Ljubljani. (9) 1

Razpis

dveh Antona in Marije Piretschnik-ovih ustanov.

Za šolsko leto 1894/95. se razpisuje iz ustanovnega zaklada Antona in Marije Piretschnig dve ustanovi, vsaka po 270 gl. Oddate se dvema ubožnima in pridnima dijakoma srednjih ali visokih šol, ako dotična pridno napredujeta do konca njih študij. Prva ustanova podeliti se ima dijaku koji je v občino St. Florijan pri Šoštanjih pristojen, druga pa sorodniku ustanovnika Antona Piretschnig, ako bi takega ne bilo pa sorodniku žene ustanovnika Marije Piretschnig rojene Lach iz St. Petra pod Sv. Gorami, okraj Kozje.

Prosilci za ti ustanovi naj svoje s potrebnimi izkazi podpirane prošnje najpozneje do 25. svečana leta 1895. pri podpisnem obč. uradu vložijo.

Obč. urad Sv. Florijana pri Šoštanjih 2. januarja 1895. (11) 1

Golob, župan.

Pomožni uradnik.

se v neki Graški pisarni takoj vsprejme. Zmožen mora biti nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, ter mora imeti izpisano, lahko čitljivo pisavo. Daljni pogoji so: Umen in hitri delavec, neomadeževano preteklost, vojaščine prost, nezadolžen, neoženjen, popolnoma zdrav. V slučaju posebne porabnosti in izbornega zadržanja upanje na stalno nastavljenje, s pravico do pokojnine. Prošnje v nemškem in slovenskem jeziku s prepisi spričeval "111-895, Gradec, poste restante". (7) 3-1

Na prodaj je

v trgu blizu toplic in železniške postaje pod prijaznim gričkom, z lepim razgledom zidana hiša s petimi sobami in kuhinjo ter zraven stoječe gospodarsko poslopje in prostornim obokanim živinskim in svinjskim hlevom, prostorno kletjo, lepo pripravno shranbo za seno in gubnu. Pred hišo se razprostira lepi vrt, za hišo pa je lep sadovnik z vrtno utico, ter veliko zasajene vinske trte. Blizu tri orale dobrih njiv, travnika in gozda.

Plačilni pogoji so zelo ugodni, cena prav nizka. Več pove gospod Alojz Lisetz v Šoštanjih. (8) 2-1

Dečka,

ki je dovršil 14 let in ima primerno šolsko izobrazbo ter je zdrav in čvrst, sprejme takoj v uk trgovina specerij-skega blaga A. Kolenca v Celji. (12) 3-1

Ščetine

vsako kvantiteto kupi po dobri ceni J. Sager, krtačar v Celji, Kolo-dvorske ulice št. 9.

Ravno tukaj sprejme se takoj deček v učenje. (13) 2-1

Dragotin Hribar

tiskarna, trgovina in knjigoveznica v Celji

Izdeluje vsakovrstna tiskarska in knjigoveška dela okusno, hitro in točno. Postreže z vsakovrstnim papirjem in papirnim blagom po najnižji ceni.

Zaloga knjig, tiskovin za občinske urade, okrajne zastope, šole in župnijske urade itd. itd.

Vabilo

k

občnemu zboru

hranilnice in posojilnice

v Šmarji pri Jelšah

vršečemu se

dne 3. februarja t. l. ob 3. uri popoldne

v čitalnici.

Vspored.

- I. Potrjenje letnega računa za 1894.
- II. Razdelitev čistega dobička.
- III. Sprememba pravil.
- IV. Dopolnilna volitev v načelstvo, ev. v nadzorstvo.
- V. Slučajnost.

(10) 1-1

Načelstvo.

Pekovski učenec

vsprejme se takoj

v pekariji Josip Achleitner-ja

v Celji

(5) 3-2

1000 veder (100 štrinjakov)

vina iz leta 1894 proda

Anton Gregorič,

(3) 3-3

posesnik in posojilnični tajnik v Ptuj.

Za učenca,

se sprejme deček iz dobre hiše s primerno oliko pri

I. Lavriču, trgovcu na Vranskem pri Celji.

(4) 3-3

Za Svečnico!

Častiti duhovščini uljudno priporočam za Svečnico svoje iz čistega pravega čebelnega voska, brez vsake primesi vlite sveče po primerni ceni.

Vsako, tudi najmanje naročilo za poskušnjo bode takoj efektuirano.

Se priporočajoč za obila naročila, biležim z velespoštovanjem

(202) 2-2

Ernst Faninger, svečar v Celji.

26 let star trgovec išče tem, ne več ne navadnim potom, pošteno v gospodinjstvu izurjeno dekle ali vdovo brez otrok za ženo. Resne ponudbe s fotografijo, naj se blagovolijo pod šifro „S. S. 1000 poste restante Ljubljana“ pošiljati.

Deček

ki ima primerno oliko in je dobrih starišev, zdrav in čvrst, sprejme se v trgovini Drag. Hribar-ja v Celji.

Zaloga narejene obleke za gospe

KAROL ROESSNER

Rotovške ulice (Rathausgasse) št. 4

Priporočam veliko izber modernih zimskih plaščev, ogrinjač, dežnih plaščev, zimskih žaket in jopičev, zimskih kaps in zavijal, lepo izber flanelastih in barhenta-stih bluz, kakor tudi Cassan-obleke in zimskih plaščkov in oblačil za prav male otroke, po najnižjih cenah.

Tudi vsprejemam naročila po meri za vsakovrstne ženske obleke.

Za blagovoljni obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Karol Roessner

(34) 9-7

izdelovalec ženskih oblek

Odvetnik

dr. Fran Rosina

otvoril je z dnem 1. januarja 1895

odvetniško pisarno

v Ljutomeru. (206) 3-2

Franc Čuden

urar

v Ljubljani

Glani trg št. 23

priporoča

slav. občinstvu in posebno prečast. duhovščini, svojo bogato, največjo zalogo švicarskih žepnih ur, po najnižjih cenah, zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur z nihalom (Pendeluhr), budilnic, verižic vsake vrste, prstanov, uhanov

in vseh v njegovo stroko spadajočih stvari.

Popravila naredim dobro, hitro, natančno in ceno. Poštna naročila izvršujejo se precej. Ceniki po pošti in brezplačno. V cenikih je natančneje popisano, koliko časa jamčim (garantiram) za katero stvar in kako zamjenjavam. (168) 10-5

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

uljudno naznanja, da bo od dne 15. novembra ordiniral vsaki dan za zobobolne od 9-12 ure dopoldne in od 2-5 ure popoldne.

v lastni hiši (191) 10-5

vrtno ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji

Ustavlja umetne zobe in zobovje s zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskem ali graškem delu. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenje ali govorenja. Manjkajoče zobne-krone namesti s zlatim ali email kronam; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in preskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje.

JAK HELLER

posredovalna trgovina za hmelj

v Žatecu (Saaz) na Češkem

v lastni hiši št. 233-234. (ustanov. 1860.)

Ob ustopivši hmeljevi dobi se priporočam p. n. gospodom pridelovalcem hmelja v Savinjski dolini za posredno prodajo njihovega hmelja na trgu v Žatecu, in smejo biti zagotovljeni najsolidnejše postrežbe. (117) 20-18

Hôtel Lloyd

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 9

v središču mesta

blizu južnega kolodvora, poštnega in brzojavnega urada.

20 elegantno urejenih sob

Izborna, cenéna restavracija.

Gospodom trgovskim potnikom dovoljujejo se znižane cene.

Omnibusi k vsakemu vlaku.

Karol Počivaunik

(173) 6-4

hôtelier.